

Posta
Ár: 224718/229.
12. Telefon: 8-61. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hír-
adók díjazás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bánági kül-
ügyek egyetlen politikai napilapja.
Árunknak utánnyomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ESZDŐ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej
Főosztályunk leveleit nem fogadjuk el.
Kéziratok megőrzését és visszajuttatását nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő: Jánóczy Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hlatzszegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
Csütörtök, 1937. március 11.
5697. ÉV. XX. ÉVF.
ADAR 28. 58. SZÁM

Az elvitathatatlan siker

Négy évi hangos kísérletezés, fenyegetés, kudarc, belső és külső erőszak alkalmazása után végre a Harmadik Birodalom diplomáciája learatta első, elvitathatatlan sikerét. Franciaországban tegnap a jobboldali pártok olyan lelkesedéssel, olyan közvetlenséggel szavazták meg a nemzetvédelmi kölcsönt, mintha nem is a népfrent kormányra, nem is Leon Blum volna uralmon.

A Le Matin című lap meg is indokolja és fölöttebb jellemzően indokolja meg a francia ellenzék erre meglepő magatartását.

„Azok az idegenek — írja a lap Németországra célozva — amelyek nem értik meg a mi politikai harcainkat, tegnap talán rábáztak, hogy a mi pártellenzékünk kevésbé árnyalt, mint a látszat mutatja és hogy nem számíthatnak ezekre az ellentétekre.”

Ami elég átlátszó virágyelven azt jelenti, hogy a német nemzeti szocializmus hangos-égségének sikerült megteremtenie a viszonylagos francia nemzeti egységet és az egymással világnézeti és társadalompolitikai vonatkozásokban szembenálló frontokat sikerült közös nevezőre hoznia a porosz millitarizmus öntelt és állandó fenyegetésével szemben.

A hitlerista manőverezés tehát kétségkívül visszafelé sült el.

De visszafelé sült el más vonatkozásban is. Az angol fegyverkezés óriási arányu beindítása mellett a Daily Herald arról ad hírt, hogy az angol konzervatív párt esetleg feloszlízik és liberális és munkáspárti elemek összeolvadása után új, nagy nemzeti párttá alakul át.

Ez a gyakorlatban szintén az angol pártvilágnézeti fűrcök lecsökkenését fogja eredményezni.

Nem kétséges, hogy amennyiben a Daily Herald értesülése valósággá válik, ebben a megvalósulásban az oroszlanrészt szintén a Harmadik Birodalom fogja megilletni. Ribbentrop addig ágált, fenyegetőzött Londonban, míg a brit hídgevr nyugalma felmondta a szolgálatot és John Bull ráeszmélt, hogy nincs mit remélnie Berlintől.

A Harmadik Birodalomnak az angol politikai élet erre valószínű teljes átalakulása a második számú elvitathatatlan sikere.

Manoilescu Mihály utjai

A Dreptatea, a nemzeti parasztpárt hivatalosa, az alábbiakat írja Manoilescu Mihályról, aki most a Buna Vestire című jobboldali napilap kullszamogótti irányítója.

„Manoilescu kétségbeesett erőfeszítéseket tesz, hogy elkerüljön a „politikusk csoportjából” és az új emberek sorába lépjen. Lapjában lelkes oldalakat ír tele az „új ember”ről, a légionárius típusról, az aszkétizmusról, a hősiességről és szent életmódról.

Arra gondoltunk, hogy Manoilescu Damaszkusz útjára tért. Felismerte a gyűlöletes hitet. Elhatározta, hogy lemond az „anyag-ról”, hogy a hősi idealizmus csucsaira kusszon fel.

Manoilescu krízisen esett át. De ez nem volt lélektani természetű.

Manoilescu kipróbálta az összes politikai pártokat. Volt averescanus miniszter, volt nemzeti parasztpárti miniszter, amikor sajnálatos üzletieskedés miatt megbuktatták és volt miniszter a Iorga—Argetolanu-kormányban is. Mindenünnen kitétek, mert parvenü volt, politikailag fegyelmetlen és üzletek után futkosott. Manoilescu krízisbe jutott. Megalapította a „korporációs ligát”.

De elhagyta a ligát is és most a „mindent a házaiért” csoporttal kokettál.

Most pedig Manoilescu nyilván lelki krízisen esik át. Ugy ír, mint egy bosszualló arkangyal. Szónokol, mint Cato. Antiszemita lett, forradalmi és intranzigens antiszemizmussal.

Ha őszinte volna, nem szólnánk semmit. Politikai észrevételeket tennénk.

Csak hogy monstruózus színjáték előtt álljunk.

Mihai Manoilescu antiszemita, de továbbra is a zsidó igazgatótanácsok tagja maradt.

Véresen antiszemita lapját a zsidók pénzén nyomtatja.

Manoilescu hat pronszizrozottan zsidó részvénytársaság igazgatósági tagja.

Rendelet törvénnyel akarják életbeléptetni a nemzeti munkavédelmet?

Még nem készült el a javaslat, melyet talán nem is nyújtanak be ebben az ülészakban. Nyomást gyakorolnak a Bratu elleni merénylet szentmanuira

Március 27-én berekesztik a parlamenti ülészakot?

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap a transzilvániai kisebbségi lapok egyrésze feltűnő cikkekben cáfolta azokat a híreket, amelyek a nemzeti munkavédelmi törvény előkészítéséről szólnak. Pop Valer óvatos hangú cáfoló nyilatkozatát kedden mi is megkaptuk, miután azonban bucuresti munkatársunk arról informált, hogy a kormány szilárdan kitart eredeti tervei mellett és legfeljebb csak a törvény megvalósítására alkalmas alkotmányos formát keresi, nem tettük közzé a cáfolatot, mert nem akartunk ezzel fölösleges illúziókat kelteni. Legújabb értesüléseink is megerősítik azt az előbbi információinkat, hogy a kormány el van tökélve a nemzeti munkavédelmi törvény sürgős megvalósítására. A kérdés fejleményeiről és a legújabb törvényhozási eseményekről részletes tudósításunk számol be.

Legújabb jelentések szerint a törvényt módosító javaslat formája már kialakult. A javaslat 30 szakaszból áll és három osztályba sorolja a vállalatokat. A javaslat

legfontosabb része a vállalatok személyzetének etnikai arányszámát állapítja meg. A javaslat szövegét ezeket mondja:

„A vállalatok kötelesek legalább 75 százalékban etnikai román elemet alkalmazni és legfeljebb öt százalékban tarthatnak idegen (külföldi) elemet. A magasabb érdekek szolgálatában álló vállalatoknál az etnikai elem arányszámát növelni lehet. Ha valamelyik iparágban szakképzett etnikai elem hiányában nem lehet a fenti utasítást keresztül vinni, a magasabb rang fokozatu szak-személyzet esetében legfeljebb kétféle meghosszabbítást lehet kérni, amit esetenként a minisztertanács adhat meg.”

A javaslatról Pop Valer az ujságírók előtt a következőket mondotta:

A javaslatot nem terjesztjük elő, míg nincsen teljesen kész. Minden felfogást meg kell hallgatni és minden szempontból át kell tanulmányozni a kérdést, hogy az alkotmánnyal és a szerződésekkal a törvény összeegyeztethető legyen.

Mi lesz az etnikai arányosításról szóló törvény sorsa?

Az Adeverul a parlamenti munkálataikkal foglalkozik és részletesen számol be a munkavédelmi törvény sorsáról is. A lap szerint a kormány az ülészakot minél előbb, lehetséges már március 20-án be akarja rekeszteni, ha a főiskolai, mezőgazdasági, költségvetési, ostromállapot és nemzeti munkavédelmi törvényeket addig megszavazzák. Lehetséges, hogy a kormány felhatalmazást kér magának rendkívüli pénzügyi és gazdasági intézkedésekre, ez a meghatalmasítási törvény azonban különböző a mult évitől.

Lehetséges, hogy a kartellek és trösztök rendszabályozására, valamint a román személyzet alkalmazására vonatkozó javaslatokat rendeleti törvények útján fogják hatályba helyezni.

A javaslatokat jelenleg a kormány illetékes fórumal tanulmányozzák és végleges határozat ezeknek az ügyben csak a hét végére várható, amikor a párt is véleményét nyilvánította a javaslatokról. Az

Adeverul szerint a nemzeti munkavédelmi törvény kérdése

sokkal bonyolultabb, mint eleinte hitték és jól megfontolt határozatot igényel.

Mindezeknek szemellett tartásával a kormány reméli, hogy a parlamenti ülészakot legkésőbb március 27-ig berekesztheti.

Az ösztöndíjak kérdése és a középiskolai diákok

A kormány a rendfenntartásra vonatkozó további intézkedései során a nemzeti nevelésügyi minisztérium utasította az egyetemeket és a többi főiskolákat, sürgősen dolgozzák ki a 30 millió lejes ösztöndíj-alap kiosztási módozatait. A minisztérium egyidejűleg utasította a tanfelügyelőségeket, szólítsák fel az elemi és középiskolák igazgatóit, hogy a tanulók szüneti magatartását igyekezzenek ellenőrizni és minden fegyelmi alá tartozó esetről tegyenek jelentést. Különösen azt ügyeljenek megfigyelni. (Folytatás a 10-ik oldalon.)

Minek lehetne magyarázni ezt a magatartást. Kettősségnek?

Egészen bizonyos, hogy Manoilescu az orránál fogva vezető nagyparas barátait.

De ugyanakkor orránál fogva vezető az ifjúságot is, amely előtt mint a teljes nacionalizmus arkangyala lép fel és ugyanakkor megmarad a trösztök földijarott alkalmazottjának.

Lehet-e valaki egyszerre Isten és az ördög szolgája?

Vajon nem szükséges-e, hogy Manoilescu megtisztítsa lelkiismeretét az üzletek szennyétől?

Manoilescunak válaszolnia kellene mind ezekre. Csak hogy ő sokkal fenköltebb, lelkiileg elfoglaltabb, sem hogy ilyesmire ügyelne. Ezt tudjuk jól. De ez a helyzet mégsem tartható fenn.

A sémita igazgatóságok bajnoka nem lehet egy időben a légionárius antiszemizmus arkangyala is.

Istennel? Vagy az ördöggel?

Adódik a kérdés: merre tart Manoilescu? Az idealizmus csucsaira, vagy az igazgatóságok jóljövélmező börtönelibe?

VILAG TUKRE

Egyiptom gyapotja

A tengerjáró dunai hajók átrakás nélkül rendszeres forgalmat bonyolítanak le Egyiptom és a közép-európai szabad kikötők között. Egyiptomi gyapotbálákkal megrakodva, méltóságteljesen usznak a Fekete tengeren át Afrika partjai felé. A hajóut bámulusosan meggyorsult, de az afrikai élet — eltekintve néhány nagyváros felszínesen európaias életétől — lényegében még ma sem sokat változott.

A Nilus völgyében a fellahok ma is ugyanabban a szegénységben élnek mint öt ezer évvel ezelőtt az ősapjuk a fáraók idejében.

Az öntözés művészete bizonyára a földműveléssel egyidejűleg keletkezett a Nilus vidékén, de csatornákat nyilván Sesotris építtetett először hadifoglyaival a Krisztus előtti kétezredik év körül.

A medencékkel való öntözés fáraói módszere még ma is használatban van Egyiptomban. Az északi gyapotterületeken egész éven át a gyűjtőgátak közvetítik az öntözést. A medencék felfogják az iszapos vizet és negyven napig fogva tartják, míg azután az megritkítja le nem folyik egyre mélyebb medencékbe.

A gátakkal összegyűjtött víz termékenyíti meg a talajt. Felső-Egyiptomban a gyapot minden négyzetkilométernyi földet mintegy 1800 fonttal tett értékesebbé.

Dacára a gigantikus öntözőműveknek, a gazdag földtulajdonosok ma még hevesebben panaszkodnak a vízhiány miatt, mint elődeik, akiknek néha hónapokig nem volt vizük.

Vajjon a nagyvállalkozónak, aki adójával megfizette a drága gátakat és ezért pradicsoni gyapotárakról álmódott, nincse elegendő oka a panaszra?

A szivattyuberendezések drágák és nem mindig megbízhatók. A fellah azonban, aki a vállalkozó bérlője, vagy gyakran a munkása, az öntözési rendszer bevezetésével újabb termelési módra tért át. Buza helyett pamutot termelnek. És Egyiptom, valaha a leggazdagabb gabonaország, az antik világ gazdasági függőségbe jutott.

Tulajdonképpen csak a gátak tették lehetővé a gyapottermelést a Nilus partján. Mohamed Ali volt az első, akit a francia szakemberek rávettek arra, hogy gyapotot termeljen, mert ezzel sokkal többet kereshet, mint a gabonájával. Nagy és veszedelmes gondolat volt ez, minthogy keresztülvitelet az éghajlat támogatta, a vízrajz akadályozta. A gyapot bokra nem türi az elárasztást, viszont szabályos öntözést követel éppen nyáron, amikor a Nilus vize csekély a deltában sincs eső. A duzzasztógátak, a szivattyúk és vízemelő kerekek rendszere, a csatornák kimélyítése, azok tisztántartása a fellahok tízezreinek adott munkát.

Mindezt a vízért, melynek csak az adminisztrálása évente félmillióba kerül, az egész országban sehol sem fizetnek. Az adót az öntözött föld viseli. De milyen alacsonyak mindezek az összegek, ha az emberi pusztítás számaival hasonlítjuk őket össze. A hat gát, amelyet századunkban Egyiptomban építettek, összesen mintegy 12 millió fontba kerül, kevesebbe, mint egyheti világháború...

A pamutot tudvalevőleg nem dolgozzák fel a helyszínen, hanem hatalmas hajókon száz és száz tengeri mérföld távolságra, távoli nagyobb szigetekre szállítják, hogy a lancashirei szövészekébe ne legyenek kénytelenek Amerikától vásárolni s ugyanazt a gyapotot, ruhaszövet formájában újra eladhatassák Egyiptomnak, ahol termelt. E közben a szállítási díjakra mil-

RCIUS 9.

porcellán

RO

ERT & A

Unirii 8.

abár az önkén-

ár 20-án ma

t Olaszország

meny.

ho de Paris és

hogy Olaszor-

mu önkéntest

l'Oeuvre emlé-

amely szerint

ésolyban, hogy

és Spanyol-Ma-

ések érkeznek

ador.) A Daily

haye angol ke-

gol nemzetgaz-

tagja kereske-

nek Franco tá-

l.

al torolási

ában a

erényletet

sóház mai ülé-

ani marsall el-

san interpel-

rt, mire Cram-

elentette, hogy

szulyos ren-

Abebában. Az

zott represszá-

oltotték és ezek

ok ember vesz

sok kár esett.

hajtották vég-

arra a kérdé-

sak szándéká-

nál emiatt el-

hiszter.

ánt érdeklő-

nyának a Rib-

epizigi beszé-

kérdést gön-

zt válaszolta,

51 szokatlan

kormány nem

omáciái be-

zavazta

rvényl

itus mai ülé-

gyzőkönyvhöz

t, utasítsa el

t. Csatlakoz-

Hurmuzescu,

Az elnöki

gy a szená-

ndását. Nis-

tot terjeszt

zattal 9 elle-

rvényjavas-

ENCIA már

szülék (nem

gtól a leg-

egsúlyosabb

FÉRFI is,

djön 17 lej

díjmentesen

eményes ké-

k állandóan

postala 333.

Balsam TABAINI

Gyógyít Reumát,
Köszvényt, Csúzt,
Fertőtlenítő sebhegesztő
Gyógyszertárakban és
drogériákban.
Lerakat: **BURURESTI I.**
Calea Victoriei 1.

liókat költenek. Az utóbbi időben azonban Egyiptomban is fokozatosan kiépül a pamutfonóipar.

Az első nagy konjunktúra idején, amikor az amerikai gyapot majdnem négy teljes évig elmaradt a piacról, a pasák meggazdagodtak. A fellahnak azonban kijutott a tulfezített munkából és az amerikai rabszolgák felszabadítása új rabszolgákat teremtett Afrikában. — Az assuáni duzzasztógát a Nilus hatalmas vizét fogta igába, hogy a sivatagot termőfölddé változtassa.

A világháború után Egyiptomban megváltozott társadalmi felépítés mellett néhány fellah is kivette részét a nagy fellendülésből, amikor negyven tomig terjedő összegeket fizettek egy kantar gyapotért és ezer fontig mentek fel a jó földek árai.

Megszámlálhatatlan sok kuporgó asszony kis gyermek robotol össze a delta földjén és szedi a gyapotot. Ezer órán keresztül, egész nyáron át dolgoznak barna asszonyi kezek a leveleken, hogy a kártékony kis rovarokat távol tartsák. Időközben a férfiaknak egész nyáron az volt a gondjuk, hogy milyen módon lehetne az értékes növényt legjobban öntözni.

Egyiptom csak a hosszúságú pamuttal versenyezhet a többi országokkal: ezeknek a szálaknak a minőségét csupán Dél-Flóridában és Arizonában mulják felül, ott viszont aránylag kis mennyiségben terem a finom gyapot.

A legfinomabb egyiptomi pamutfajtát, a Sakellaridist, tulajdonképpen egy görög farmer 1906-ban termelte először. Egyiptom egyébként a világ pamuttermésének csak két százalékát produkálja.

— **Olasz-német idegenforgalmi egyezményt irtak alá.** Rómából jelentik: Rómában tegnap német-olasz idegenforgalmi egyezményt irtak alá, amely a gyarmatokra és birtokokra is vonatkozik.

A boldogság iskolája. Irta: Arányi Mária. (Asszonyok tanácsadója a rádióban.) Elégtelenség, szerelem, örök ifjúság titka stb. 106 lej Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen ujdonságjegyzéket.

Fontos tanuvallomások és súlyos tárgyi bizonyítékok alapján tartóztatták le a Bratu elleni merénylettel vádolt diákokat

Az áruló vérfolt. Hogyan tartóztatták le a tetteseket

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A Bratu elleni merénylet után megindult vizsgálat folyamán a jobboldali sajtó állandóan azt hangoztatja, hogy a vizsgálat holtpontra jutott és nem lehet a merénylők személyazonosságát megállapítani. Emellett az a verzió is keringett különösen az egyetemi ifjúsághoz közelálló sajtóban, hogy Bratu merénylői nem is diákok, hanem az egyetem pedellusai voltak. Most a iasi hadbírószék ügyészének vádirata cáfol rá ezekre a verziókra. A vádirat többek között a következőket tartalmazza:

„A vizsgálat bizonyítékokat gyűjtött a Carpen Dumitru, Vasile Zissu és Stanga Ilie diákok, valamint az alábbiak: Zguroiu Niculea, Beboruzan Pamfil és Gheorghita Gheorghie ugyancsak egyetemi hallgatók ellen. A hat vádlott ellen megindult a büntügyi eljárás. A hat diákot a IV. ik hadtest hadbírószékének börtönébe szállították. A vizsgálat folytatódik acélból, hogy a hat fentnevezett mielőbb a bírói fórum elé kerülhessen.”

Mit vallottak a tanúk

A vizsgálat során számos tanút hallgattak ki, akik abban az időben áthaladtak a merénylet színhelyén. Egy tanu azt a vallomást tette, hogy a három első vádlott azóta követte Bratu rektort, hogy elhagyta az egyetemet és betért a Carol uca sarkán egy trafikba, cigarettát vásárolni. Ekkor a három ember követni kezdte a rektort a Toma Cozma uca felé, ahol a rektort meg is támadták.

Értékes egy fiatal lánynak a vallomása, akit a menekülők egyike megütött, amikor a merénylet után elmenekült. Egy harmadik fontos tanu arról tett vallomást, hogyan viselkedett a három mellékvádlott. Ezenfelül néhány tanút hallgattak meg ki, akik kiegészítő vallomásokat tettek.

Két csoport működött

A vizsgálat megállapította, hogy két csoport működött: egyik támadott, a másik őrszolgálatot teljesített. Az őrszolgálatos csoport kellő távolságban állott, hogy szükség esetén közbeléphessen. Megállapította a vizsgálat, hogy mind a hat vádlott légiósnárius Stanga Ilien kívül, aki maga

is vezetőserepet tölt be a mozgalomban, valamennyien a Rapa Galbena diákotthonban laknak. A vádlottak közül hárman jogászok, Zguroiu Dumitru a diákszövetség elnöke, Gheorghita Gheorghie a képzőművészeti főiskola diákja, akit politikai magatartásáért a hatóságok már régen megfigyelés alatt tartanak.

A tanuvallomásokon kívül súlyosan terhelő körülmény Carpen Dumitru vádlottára, hogy ruhája véres volt, amikor a diákotthonban rátaláltak. Mikor megkérdezték hogyan vérezte be ruháját, azt állította, hogy a diákotthon konyhájában lett véres a ruhája, ahol szolgálatos volt. A nyomozás azonban megállapította, hogy Carpen nem jelent meg a szolgálaton és egy diák helyettesítette. A vizsgálat megállapította, hogy a vér egészen friss.

A terhelő körülmények

Carpen aznap tért vissza Iasi-ba Cetireni községből. Este a merénylet elkövetése után mindhároman moziba mentek. Előbb a Sidoli moziba mentek, ahol nem enged-

ték be őket ingyen, mire aztán a Phoenix-hez mentek, ahol nem kellett fizetniük. Itt maradtak éjszaka egy óráig. Stanga lakására ment, a másik kettő a diákotthonba. Mikor látták, hogy az otthon csendőrtök veszik körül, meg akartak szökni, de tartóztatták őket. Stangát lakásán tartóztatták le. Két töltött revolvért és egy kést találtak nála.

A kihallgatásuk alkalmával a vádlottak ellentmondó vallomásokat tettek és nem tudták igazolni, hol tartózkodtak este 7 és 8 között. Azt beismerték, hogy együtt voltak, de nem vallottak egyöntetűen. Gheorghitát akkor tartóztatták le, amikor a kormány már elrendelte az egyetemek és diákotthonok bezárását. Ekkor Gheorghitát egy barátját küldte el a rendőrségre, hogy a CFR karnetjét felülbélyegezzék. A rendőrség rájött a kísérletre és őrizetbe vette a diákvezért.

Azt hiszik, hogy a vizsgálat már befejezés felé közeledik és a hadbírószék rövidesen meg is kezdi a hat diák büntügyének tárgyalását.

Uránia Mozgó

Nagy sikerrel vetíti:

BALAKLAVA

monumentális filmet. Főszerepekben: ERROL FLYNN és OLIVIA DE HAVILLAND.

Éleshangu rádióbeszédben támadta Rooseveltt a legfőbb amerikai törvényszék bírait

„A kormány új bírót fogkinevezni, akik nem fognak visszaélni hatalmukkal!”

Washington, március 10. (Rador). Roosevelt elnök tegnap este rádióbeszédet mondott, amelyben erőlesen támadta a legfőbb törvényszék. Hangoztatta, hogy a legfőbb törvényszék törvényhozói hatalmat akarnak maguknak tulajdonítani s elírják az országok a követendő politikát. A legfőbb törvényszéknek alá kell magát vetnie az alkotmánynak és nem lehet eltérni, hogy sürgős

nemzeti kérdések függőben maradjanak csak azért, mert a bírói hatalom „érelmeszedésben szenved”. Ezért a kormány új bírót fogkinevezni, akik nem fognak visszaélni hatalmukkal. Az amerikai nép nem enged, hogy bárki is gunyt üzzön belőle. Az amerikai kormány pedig vissza akarja nyerni egyensúlyát.

Felszárítják a tel-avivi tengerpartot és parkvárost építenek az új területen

„Zsidó Riviera” lesz Tel-Aviv

Tel-Aviv, március 10. Tavasszal megkezdik a tengerparti mocsarak felszárítását és az Hymódon nyert területek szanálását nagy építkezések céljából. Arról van szó, hogy Tel-Aviv mellett a tenger felé kisélik a partot és a felszárított földdarabon nagy-szabású építkezések indulnak meg. Az erről szóló tervezet jóváhagyta már a városi tanács, miután a kormány szakértői és képviselői is alaposan megvizsgálták azt.

A terv megvalósítása nagy lendületet fog adni Tel-Aviv fejlődésének, különösen mint turista-központ és villaváros, serkenteni fogja az ipar fejlődését és munkások százáinak fog munkát adni éveken át.

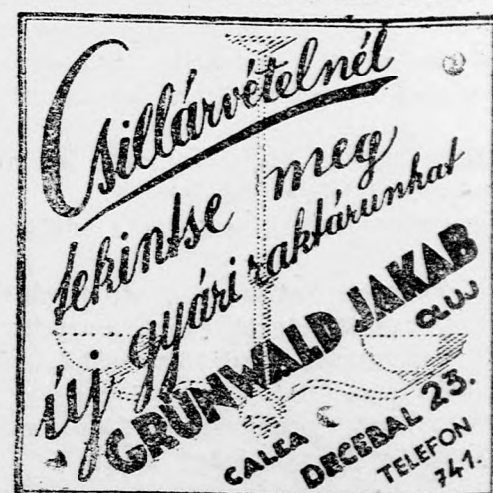
A terv a következő: Megfelelő szélességben és hosszúságban felszárítják a tenger szélét, gátakat, hullámtörőket és negyvenhét méter szélességi aszfaltozott utakat építenek. A sétány és az aszfaltozott ut között felszárított területet felparcellázzák és a parcellákon szállodákat, kávéházakat, klubokat, könyvtárakat, kiállítási termeket, mozikat és bankokat építenek. Raktárnegyedet is létesítenek ezen a helyen. A terület közepén hét dunamnyi közparkot és 14 dunamnyi játéktérrel építenek. A játéktér közepén uszómedence, tornaszerek és pihenőhelyek lesznek. Mindezen építmények a felszárított terület harminc százalékát fogják elfoglalni.

A felszárítás költségei 70 ezer fontra rug-

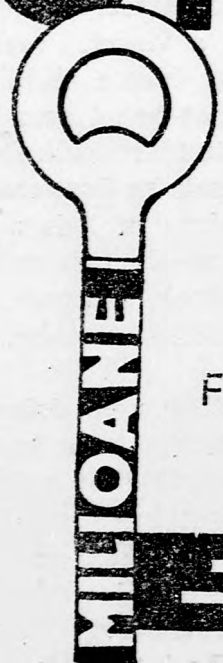
nak. Az építkezések két és félmillió fontot fognak kerülni, míg a munkálatok 8-10 évig fognak elhúzódni és 10 ezer munkást fognak foglalkoztatni.

Jeruzsálem csak most látott hozzá egy park létesítéséhez, Tel-Aviv azonban számos kertjeivel és parkjaival máris kertváros és a fenti terv megvalósításával valószínűleg „zsidó Riviera” lesz.

— **Titulescu jogszerinti szenátor.** Bucures-tiből jelentik: A szenátus igazoló bizottsága jogszerinti szenátoroknak nyilvánította Titulescut és Victor Antonescut. A bizottság koraiaknak nyilvánította Stefanescu-Amza és Gorski tábornokok illyirányu kéréseit.

COLECTURA OFICIALA

Itt fekszik a nagy szerencse kulcsa:
sorsjegy a 13. sorsjátékhoz.
Huzás néhány nap múlva.
Térjen be ide
és vásároljon sorsjegyet.

FALVAKBAN

a szerencsesorsjegyeket a
FALUSI POSTAHIVATALOK SORSJEGYÁRÚDÁI
részéről a falusi levélhordók osztják szét.
COLECTURA OFICIALA helyi stókjá:

Sfr. Regina Maria No. 46. Telefonszám: 13-75.

Az Universul, a cenzura és a zsidók

A zsidóság ellen uszít az Universul, mert a cenzura beleszólt a Dimineatával szembeni polemiájába

Mit szabad megírni és mit nem

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A kormány ügylátszik számotvetett végül azzal, hogy az egyetemek ideiglenes bezárásán és újból való megnyitásán, vagy a főiskolai törvények módosításán túl a légkör villamos izzással telt feszültségét, a szélső jobboldali sajtó féktelen és skrupulus nélküli uszítása idézi elő mindenekelőtt. Hiábavaló a kormányintézkedések minden látszólagos szigorja, ha szabadon tombolhatnak a féktelen indulatok a jobboldali sajtó hasábjain, akadálytalanul folyhat a gyűlölet mérgének adagolása és misem akadályozza meg a szélsőséges pártokat uszító tevékenységeikben.

A kormány hozzáállott tehát az uszítás elfojtásához. Még pedig olyan formában, amely felő, hogy inkább a hangulat elmérgesítéséhez, mint a kedélyek lecsendesítéséhez fog vezetni. Mintegy hat hónappal ezelőtt kezdődött el az Universul és Dimineata között az emlékeztető sajtópolemia. A Dimineata Stelian Popescunak, az Universul főszerkesztőjének multját teregette az olvasók elé, reprodukálva azt a cikksorozatát, ame-

lyet a Stelian Popescura acsarkodó liberális H. csoport hivatalos lapja, a Nationalul Nou közölt. Válaszképpen az Universul lezsidózta és lekommunizálta a Dimineatát. Az Universulnak meg voltak hozzá az eszközei, hogy ezt a polemiát, amely mögött lényegében két lapkonszern konkurrenciális harca áll, nacionalista jelszavak segítségével az antiszemita agitációk széles lehetőségeket feltáró útjára terelje. Az Universul a Porunca Vremi „stilusát” vette fel s ezzel szemben a szélső jobboldali pártok harci különítményei az uccákon is harcba szálltak a Dimineata ellen.

Az eredmény nem is maradt el. Megindult a bojkott a demokrata sajtó ellen. Néhány jobboldali lelkész áttört a Dimineata olvasóit. Rendeletek mentek ki, amelyek a köztisztviselők bizonyos kategóriáinak megtiltották, a Dimineata és Adeverul olvasását. És mindezek tetejében az uccai kilengések, amelyek Inoulet akkori belügyminisztert arra indították, hogy közbelépjen és a cenzura hatalmával utasítsa a két lapot a polemia beszüntetésére.

lyet a Stelian Popescura acsarkodó liberális H. csoport hivatalos lapja, a Nationalul Nou közölt. Válaszképpen az Universul lezsidózta és lekommunizálta a Dimineatát. Az Universulnak meg voltak hozzá az eszközei, hogy ezt a polemiát, amely mögött lényegében két lapkonszern konkurrenciális harca áll, nacionalista jelszavak segítségével az antiszemita agitációk széles lehetőségeket feltáró útjára terelje. Az Universul a Porunca Vremi „stilusát” vette fel s ezzel szemben a szélső jobboldali pártok harci különítményei az uccákon is harcba szálltak a Dimineata ellen.

Az eredmény nem is maradt el. Megindult a bojkott a demokrata sajtó ellen. Néhány jobboldali lelkész áttört a Dimineata olvasóit. Rendeletek mentek ki, amelyek a köztisztviselők bizonyos kategóriáinak megtiltották, a Dimineata és Adeverul olvasását. És mindezek tetejében az uccai kilengések, amelyek Inoulet akkori belügyminisztert arra indították, hogy közbelépjen és a cenzura hatalmával utasítsa a két lapot a polemia beszüntetésére.

„Ce vor si cine sunt?”

Az Universul vezércikkben közölte olvasóival, hogy a kormány utasítására akadályozza meg a polemia folytatását. Ettől a naptól kezdve a lap politikai rovatának élen nap-nap után egymást váltogatva két cikk jelent meg, „Cine sunt” és „Ce vor”, „Kicsodák”, „Mit akarnak” cím alatt. Az elsőkben a „Dimineata” zsidó munkatársainak írói álnevét és jellegzetesen zsidó nevét közölte, a következő megjegyzéssel: „Ime, ezek a galiciai jövevények, akik irányítani akarják a román közvéleményt.” A „Mit akarnak” rovatban az Ana Pauker féle antifasiszta per vádlottainak névsora sorakozott fel, a következő kísérő szöveg mellett: „Olvassátok el megégyeszer ezeket a neveket és ismerjétek fel magatok a zsidó kommunista veszedelmet, amely hazánkat fenyegeti.”

Az Universul kampányának komoly viselkedésai voltak a Dimineata és Adeverul irányítására. S. Pauker, dr. Grigore Graur, Constantin Graur, és S. Labin, a Dimineata és Adeverul zsidó vezetői, már néhány hónappal ezelőtt kiváltak a lapkonszernből, amelynek élére Mihai Sadoveanu, a legnagyobb élő román író került. A főmunkatársak közül csak két zsidó maradt: dr. Clement Blumenfeld-Scurator és B. Branisteanu, míg a többiek: Tudor Teodorescu Braniste, N. Serghie, Liviu P. Nasta, Mircea Grigorescu, Horia Roman, V. Hanes, I. Reu lelkész, I. Clopotel, V. Munteanu, E. Jebeleanu, Al. Alexiu, Teodorescu Valahu, T. Iorga ősróman származásuak, sőt az Adeverul tényleges szerkesztője Teodorescu Braniste ortodox lelkész fia.

Ez azonban mind nem érdekelte a konkurrenciát. A kivált vezetők neveit továbbra is közölték az Universul cikkeiben, míg a támadások éle most „a szabadkőműves, kommunista” zsidó bérenc Sadoveanu ellen irányult, akit a plasztikuság kedvéért Jidoveanunak kereszteltek el.

A kicenzurázott cikkek és ami helyettük jött

A „Cine sunt” és „Ce vor?” című cikkeket most azután kicenzurázta a kormány az Universulból. Késs későn, mert ha alkalmasak voltak az oktalann uszításra, ugy ezt a munkát az elmúlt hat hónap alatt alaposan elvégezték. A dolog azonban nem maradt ennyiben. Az Universul mai számában „Cine sunt si ce vor” cím alatt a következő cikket közli:

„Az ország cenzurára és ostromállapotra támaszkodó kormánya megtiltja nekünk, hogy közöljük a néhány hónap óta megjelenő „Cine sunt” és „Ce vor” című cikkeket. Megtiltja tehát, hogy igazi nevükön szólítsuk azokat, akik merészkednek a román közvélemény irányítóinak kijátszani magukat, bár nincs bátorságuk tényleges nevüket aláírni és megtiltja hasonlóképpen, hogy igazi nevükön szerepeltessük azokat, akik aláaknázzák az ország alapjait, amelyekkel semmilyen közönséget nem éreznek.

Kérdezzük a kormányt, amely ezton akarja elfojtani a román lelket s megakadályoz bennünket abban, hogy a román fájdalmat kiküldtsük: milyen intézkedéseket hajlandó tenni az irányban, hogy kényszerítse ama bizonyos sajtó zsidó kommunistáit, hogy igazi nevükkel írják alá azt a prózát, amely a nemzet lelkét megmérgezi?”

A Reuma megtámadja az izületeket, izmokat és a szívet

— Jaj! A reuma összetörte a csontjaimat!
— Egyetlen egy orvosság van az ellen: reggel és este egy CARMOL-os* bedörzsölés.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meg-hülések, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen. Ára üvegenként 22 lej. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Kérdezzük a kormányt, milyen intézkedéseket hajlandó tenni a kommunista zsidók ellen, akik nap-nap után, óráról órára az álnevek és az ugynevezett demokratikus sajtó oltalma alatt a nemzet összeomlását készítik elő?

Meg fogjuk ismétlni minden nap ezeket a kérdéseket, egészen addig, amíg feltámad valaki ebben az országban és tudni fogja a módját, hogy megszabadítsa az idegenek és elidegenedettek karmaiból.”

Egy másik cikk „Eljön majd a nap” cím alatt beígéri, hogy eljön az ideje majd a nemzeti posztulátumok teljesülésének. A kormány súlyos felelősséget vállalt magára a történelemmel szemben, midőn Romániát az összes galiciai trafikálók Kanaánjába változtatta át.

Stelian Popescu uszítása

Stelian Popescu, a lap főszerkesztője, vezércikkben mély felháborodással jelenti ki, hogy a román sajtó torkát fojtogatja a cenzura s így az Universul sem fogja megmondhatni többé, kik azok az idegenek, akik demoralizálták a román sajtót és mit akarnak. Katonáságot állítottak az Univer-

lyet a Stelian Popescura acsarkodó liberális H. csoport hivatalos lapja, a Nationalul Nou közölt. Válaszképpen az Universul lezsidózta és lekommunizálta a Dimineatát. Az Universulnak meg voltak hozzá az eszközei, hogy ezt a polemiát, amely mögött lényegében két lapkonszern konkurrenciális harca áll, nacionalista jelszavak segítségével az antiszemita agitációk széles lehetőségeket feltáró útjára terelje. Az Universul a Porunca Vremi „stilusát” vette fel s ezzel szemben a szélső jobboldali pártok harci különítményei az uccákon is harcba szálltak a Dimineata ellen.

Az eredmény nem is maradt el. Megindult a bojkott a demokrata sajtó ellen. Néhány jobboldali lelkész áttört a Dimineata olvasóit. Rendeletek mentek ki, amelyek a köztisztviselők bizonyos kategóriáinak megtiltották, a Dimineata és Adeverul olvasását. És mindezek tetejében az uccai kilengések, amelyek Inoulet akkori belügyminisztert arra indították, hogy közbelépjen és a cenzura hatalmával utasítsa a két lapot a polemia beszüntetésére.

Select Mozgó

Ma különleges premier!

GRETA GARBO

egyetlen alkotása:

Kaméliás hölgy

DUMAS világhírű regénye nyomán, a másik főszerepben: ROBERT TAYLOR.

A táblai főügyészeket felhatalmazták az illegális uton elnyert állampolgárságok megsemmisítésére

Az igazságügyminisztérium új törvényjavaslata

BUCURESTI, március 10. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium törvényjavaslatot készít, mely megszüntetné az ítélőtáblák mellett eddig működött állampolgársági fellebbviteli bíróságok működését. Az utóbbi években ugyanis ezeknek a bíróságoknak már ugyszólván semmi dolguk nem volt. A kéréseket, illetve fellebbezéseket a jövőben maguk a táblák fogják elbírálni. A javaslat ezenfelül a következő nagyfontosságú pontot tartalmazza:

Miután a román állampolgárság sokkal értékesebb, semhogy hanyagság, tévedés, vagy visszaélés útján megszerezhető legyen anélkül, hogy azt meg lehessen venni, a táblák főügyészeinek jogukban áll kérni a visszaélés útján, vagy más törvényellenes módon megszerzett állampolgárságok megsemmisítését.

A törvényjavaslatot most küldték át a legfelsőbb törvényhozó tanáchoz, véleményezés végett.

Palesztina-vita az angol alsóházban

Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter a revizionistákat teszi felelőssé a tibériási eseményekért

London, március 10. (Az angol alsóház legutóbbi ülésén Wedgwood ezredes interpellációt intézett Ormsby Gore gyarmatügyi miniszterhez, amelyben két kfar-szabai zsidó kolonistának fegyverviselésért történt letartóztatását tette szóvá.

A gyarmatügyi miniszter válaszában elmondotta, hogy Kfar-Szaba közelében több lövést adtak le egy teherautóra, melyben hat arab ült. A lövöldözés után kutattak és ezzel kapcsolatosan hét zsidót őrizetbe vettek, akik közül kettő még fogságban van.

Wedgwood: Tudja-e a miniszter ur, hogy a palesztinai fellebbviteli bíróság a fegyverviselésért letartóztatott arabok szabadságra helyezését rendelte el és törvénytelennek minősítette őrizetbe vételüket, miután az a szükségrendelet hatályon kívül helyezése után történt.

Ormsby Gore: A fellebbviteli bíróságnak ezen intézkedése ismeretlen előttem. Kérem a képviselő urat, hogy interpellációjának ezt a részét írásban nyújtsa be.

Wedgwood: Rendelje el a miniszter ur a fegyveres támadás gyanúja alatt letartóztatott zsidók szabadlábrahelyezését.

CAPSICUM-TAPASZ

BEIERSDORF BRASOV KAPHATO GYOGYSZERTARAHAN ES DROGERIAKBAN

Ugyanakkor azonban a Buna Vestire című szélső jobboldali lapban N. Totu gárdista vezető, (aki David Falik cernauti zsidó diákokt lelőtte) spanyolországi utjáról szóló beszámolójában ilyesmiket ír le: „Ha a vörösök foglyul ejtenek egy nacionalistát léket vernek a koponyájába és fadarabbal kavarni kezdik agyvelejét, azután levágják bizonyos szerveit és megetetik vele. Így azután a zsidó kommunistáknak meg van a lehetőségük, hogy kiéljék összes zsidó talmudikus aljasságaikat.”

RCIUS 11.
gyi
ratu
an a Phönix
fizetniök. Itt
Stanga laká-
biakotthonba.
t csendőrök
zökní, de le-
kásán tartó-
t és egy kést
a vádlottak
ttek és nem
tak este 7 és
y együtt vol-
tűen. Gheorghita
amikor a kor-
etekem és di-
r Gheorghita
főrségre, hogy
zzék. A rend-
örizetbe vette
at már befe-
bírórság rövi-
k bűnügyenek
errel vetül:
AVILLAND.
n
bb
ait
ntalmukkal
maradjanak
m „érelmesze-
mány új bír-
ognak visza-
nép nem en-
n belőle. Az
akarja nyer-
millió fontba
átlatok 8-10
ezer munkást
t hozzá egy
onban számos
kertváros és
l valóságos
tor. Bucures-
bló bizottsága
vánította Ti-
A bizottság
fanescu-Amza
kérséit.
KAB
CUJ
23.
ELEFON
741.

Hogyan inzultáltak az Esti Kurír szerkesztőségében Ignótus Pált?

A lap munkatársai és nyomdászai véresre verték a támadókat

Budapest, március 10. Rövid távirati jelentés alapján beszámoltunk arról az inzultusról, amely az Esti Kurír szerkesztőségében érte Ignótus Pált, a kitűnő tollú publicistát. A merényletről a Magyar Hírlap az alábbi tudósítást közli:

Vakmerő és felháborító merénylet történt hétfőn délelőtt az Esti Kurír szerkesztőségében. A szélsőséges elemek rendezvényeiről ismert Kémeri Nagy Imre egyik társával felment az Esti Kurír szerkesztőségébe, kihívta Ignótus Pált és beszélgetés ürve alatt a hírlapíró egy cikke miatt, amit az a Magyar Hírlapban írt, orvul egy kemény eszközzel megütötte, úgyhogy feje vérezni kezdett. A hírlapíró a két merénylővel szemben felvette a harcot, majd elősietett az Esti Kurír többi munkatársa és felháborodásukban a két támadót alaposan megverték. Kémeri Nagyt és társát ezután rendőröknek adták át, akik előállították őket a főkapitányság politikai osztályára, ahol mindkettőt őrizetbe vették.

Hétfőn délen tizenkét óra előtt zsinóros bekecsében, egy Erdélyi Endre József nevű állítólagos egyetemi hallgató kíséretében, megjelent az Esti Kurír szerkesztőségében Kémeri Nagy Imre. Ignótus Pállal akart beszélni, de a hírlapíró kiűzött, hogy egy fontos cikket diktál és csak később tud rendelkezésre állni. A házi telefonon ekkor Kémeri Nagy tiszteletteljes hangon kérte Ignótust, hogy mégis legyen olyan szíves néhány percet fogadni őket. Ignótus Pál kiestett a fogadószobába, ahol nem tartózkodott más, csak a két fiatalember. Kémeri Nagy elővette a Magyar Hírlap február 24-i számát, amelyben Ignótus Pál Herosztratosz diadala című cikke megjelent. Az emlékeztető cikk azokról az emberekről szól, akik, ha török-szaka, híresek akarnak lenni.

Az
Ujságíró Clubban
csütörtöktől kezdődően minden este
Walton Jenő
a legújabb táncslágereket énekli.

Ennek a típusnak példaként említi meg cikkében Ignótus Pál Kémeri Nagy Imrét, mint „állástalan diktátorjelölt”-et.

Kémeri Nagy, kezében a Magyar Hírlap, megkérdezte Ignótustól:

— Ön írta ezt a cikket, amelyben engem görög gyújtogatóhoz hasonlít?

— Igen, én írtam — válaszolta nyugodtan Ignótus Pál.

A következő pillanatban Kémeri a kezében levő kemény eszközzel váratlanul Ignótus Pál arcába sújtott, társa pedig hátulról ugrott neki az ujságírónak és a földre akarta nyomni. Ignótus Pál véresre sebezte az ütést, de kiszabadította magát a hátulról rácsimpaszkodó Erdélyi kezéből és szembeállt a két merénylővel. Kémeri ekkor székelt ragadtatott, társa pedig ismét lefogta Ignótus Pált. Kémeri Nagy ekkor a székkel súlyosan megsebesítette a hírlapíró.

A verekezés zajára a szerkesztőségi fogadószobába tódult az Esti Kurír többi munkatársa. Kémeri Nagy és társa néhány pofont kapott, amire azonnal lelehadt harci kedvük és menekülni akartak a szerkesztőségéből. Kémeri Nagy halottápadtan da-dogta:

— Engedjenek el... nekünk itt már semmi dolgunk... hol a sapkám és a kesztyűm?

Az altisztek azonban ekkorra már elállták az ajtókat. Miután Kémeri Nagy társa felkapott egy székletet az Esti Kurír munkatársai rárohantak és véresre verték. Kémerit ez alatt a sarokban egy altiszt alaposan elpáholta.

A támadás híre elterjedt a nyomdában és a felháborodott nyomdászok a szerkesztőség felé tódultak, hogy „elintézzék” a felelőtlen merénylőket. Csupán az „Esti Kurír” munkatársainak köszönhető, hogy sikerült lezserelni a felbőszült munkásokat és így sikerült megmenteni Kémeri Nagyt és társát a még sokkal súlyosabb inzultustól.

A szerkesztőségéből ezalatt értesítették a rendőrséget és a mentőket, akik bekötötték Ignótus Pált és támadói sérüléseit. A rendőrség politikai osztályáról detektívek és rendőrtisztek siettek be a szerkesztőségbe. Kémeri Nagyt és társát igazoltatták. Kémeri Nagy közben vérző orrát törölgetve átkozódott, szitkozódott és tiltakozott a

rendőri eljárás ellen. Mindkét merénylőt előállították a főkapitányság politikai osztályára, ahol Hetényi Imre főkapitányhelyettes elé vezették őket.

Kémeri Nagy kihallgatása során azt hangoztatta, hogy sértőnek találta magára nézve azt a cikket, amelyet a Magyar Hírlapban Ignótus Pál írt. Nem terelte lovagiasra a dolgot, mert attól tartott, hogy Ignótus Pál esetleg kitér a lovagias elégtétel-

adás elől. Ezért ment fel az Esti Kurír-hez, „elégtételt szerezzen magának.”

Ignótus Pál a rendőrorvosi hivatalban látogatást tett a sérüléseiről. Kémeri Nagy Imrét és Erdélyi Endre Józsefet őrizetbe vették. Erdélyit hétfőn délután a főkapitányságról átvitték a Rókus-kórházba, ahol újabb kezelésben részesítették, összevarták fejéből és új kötést tettek fejére. Ezután visszavitték a főkapitányságra.

A főkapitányság politikai osztályán később tartottak a kihallgatások ez ügyben. A két merénylő az éjszakát a rendőrség épületében töltötte. Kedden reggel újabb tanukat hallgattak ki a politikai osztályon, majd átteszik az iratokat a főkapitányság büntügyi osztályára, ahol a sérülési csoport dönt az őrizetbe vett támadók további sorsáról.

Capitol Mozdó

Izgalmas cselekményű dráma a titkos szolgálat élet-halálharcából.

ESCAPADA

A petrógrádi kémfő.

Főszereplő: RENATA MULLER, GEORG ALEXANDER.

Megsemmisítették a transilvaniai ortodoxia decemberi kongresszusán megejtett választásokat

Wézel főbbi központi irodai elnök megválasztását a miniszteri döntés nem érinti

Cluj, március 10. Tudvalevőleg a transilvaniai ortodox zsidóság világi és rabbi tagjaiból álló országos kongresszus múlt év december 20-án hat év tartamára vezetőséget választott magának és Wézel elnök mellé két alelnököt, Ullmann István oradeai hitközségi elnököt és Freund József satumarei nagykereskedőt. A határozatok ellen a carei régi ort. zsidó hitközség, továbbá Weiss, egy Somcután megjelenő jiddis lap szerkesztője fellebeztek a vallásügyi minisztériumhoz, mely a kongresszusról szóló jegyzőkönyv beérkezése után a választási aktust minden további nélkül megsemmisítette és a központi iroda vezetőségét újabb választói gyűlés egybehívására utasította, melynek 30 nap alatt végbe kell menni Clujon. A megsemmisítés ténye csak az országos képviselő-ségre vonatkozik és a két alelnökre, míg az elnökválasztás a miniszteri rendelet szerint főlegesen is volt, mert az őt év előtt Dejen megejtett választás élethossziglanra szólott és az ötévi időtartamra szóló választás szabályellenes volt.

A megsemmisítés okát a minisztérium azt hozza fel, hogy nem minden hitközség lett a gyűlésre meghívva, továbbá, hogy szabály ellenére két alelnököt jelöltek és végül, hogy nem rendeltek el titkos szavazást, holott a szabályzat ezt előírja.

Az érthetően nagy feltűnést keltő rendelet ügyében volt alkalmunk az ortodoxia illetékes tényezőivel beszélni, ahol a következőket mondták nekünk:

— A határozat ellen felterjesztéssel fogunk élni a minisztériumhoz, mert az formájában és lényegében több szempontból sérelmesnek látjuk az autonómiára. Nevezetesen formai szempontból az ellen emelünk észre-

vételt, hogy a határozat meghozatala előtt nem szólítottak fel bennünket nyilatkozattételre és így pld. a minisztériumnak csak a kérényezők állításaira lehetett támaszkodni atekintetben, hogy állítólag több hitközséget nem hívtunk volna meg a kongresszusra, holott ez csak az ugynevezett régi carei ort. hitközséggel történt meg, amit mi sohasem titkoltunk. És itt van az autonómia gyakorlati sérelme. Annak ugyanis, hogy ez a hitközség nem kapott meghívót, meg volt az igen nyomós oka. Nevezetesen, hogy az illető hitközség a rabbiválasztás ügyében fellemerült panaszos kérdésben vonakodott az autonóm felekezeti választott bíróság elé menni, illetve csak külföldi választott bíróság elé ment volna, azzal az indoklással, hogy az összes transilvaniai rabbik elfogultak ebben a kérdésben. Ezzel a ténnyel nevezett hitközség nemcsak megbántotta a transilvaniai rabbikart és önmagát zárta ki az ortodoxia kebeléből, de szembehelyezkedett Lapedatu vallásügyi miniszterrel is, aki annak idején kijelentette, hogy a felekezeti választott bíróság tagjait, annál kevésbé elnökeül semmi szin alatt nem engedjük meg egy külföldi állampolgár delegálását. Ez tehát fontos elvi kérdés, amelynek az ortodoxia nem tehet koncessziókat. Egyébként az illető hitközségnek mindenkor nyitva áll a visszatérés az ortodoxia kebelébe, ha az ortodox szervező szabályzatnak magát mindenben aláveti, amire nézve tudomásunk szerint bizonyos tárgyalások is vannak folyamatban.

— Nagyon természetesen, amennyiben a minisztérium eredeti határozatához felterjesztésünk ellenére is ragaszkodik, mi az új gyűlést a régi kongresszusi tagokkal egybe-hívjuk rövid időn belül.

KÖZGAZDASÁG

Felemelik a forgalmi illetéket

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium elkészítette a tervezetet a forgalmi adótörvényhez A. és B. listákra szereplő áruk két százalékos új illetékének életbeléptetésére vonatkozólag. Ez az új illeték, amely a repülőalap jövedelmét fogja fokozni, többek között a következő árucikkekre vonatkozik:

Szőrmék, minden természetes és műselyemű, pezsgő és habzó borok, személyszállító autóbuzsok, ezüst és arany evőeszközök; lakk-bőrök, mogyoró, füge, finom bombonok, rum, konyak és aromatisztalt italok, müvirágok, egzotikus fa-lemezek, tapéták, papirkonfekcióárak, csipkézett

papirosok, kerékpár, kölnivíz- és parfüm-üvegek, automobil- és kerékpár-alkatrészek, gramofonok, étherikus olajok és kivonatok, kölnivíz, parfümök és mindennemű kozmetikai cikkek.

Az említett két százalékos új illetéken kívül több, fentebb felsorolt árut még külön fix illeték alá is von a törvénytervezet. Így a parfümökre és toilette-cikkekre 10 lej értékig külön 50 bani, 50 lej értékig 1 lej fix illetéket rónak ki, a pezsgő fix illetéke üvegenként 10 lej, stb.

A törvény életbeléptetésétől számított 15 napon belül a raktáron fekvő készleteket be kell jelenteni az illetékes pénzügy-

BOGARAK, tücskök, poloskák, szabogarak, legyek és mindenféle rovarok radikálisan kizsújíthatók

EXTRA-KATOL

Japán rovarpor által
Engros:
M. H. Balthazar
Bucuresti I.
Str. Selari 7

igazgatóságának. A törvény a kirovandó bírságokból 25 százalékos jutalmat állapít meg az ellenőrző tisztviselő számára.

Rövid üzleti hírek

A Banca Nationala törvénytervezetet készített az aranytermelés és a fémtermelés finanszírozás hitelintézet felállítására. A törvénytervezetet a pénzügyminisztérium elfogadta és azt rövidesen parlament elé terjeszti. Az új hitelintézet 300 millió lej részvénytőkével alakul meg. Az alapításban részt vesz a Banca Nationala, az állam és több magánpénzügyintézet. Az intézet hosszabb és rövidebb lejáratú investíciós kölcsönöket fog folyósítani arany- és fémtermelő vállalatoknak. A kölcsön kamata nem lesz magasabb, mint a Banca Nationala kamatlába, plussz 2 százalék.

Erdőfelügyelőség, Sighisoara, a Valea Stramba (Ciuc m.) községi közbirtokosság tulajdonát képező erdőből cca 2145 köbméter fenyőmüfa eladása érdekében március 18-án nyilvános versenytárgyalást tart.

A romániai és jugoszláviai faexportőrök között már hosszabb idő óta folytak tárgyalások egy szorosabb együttműködés és egy áregyezmény létesítése ügyében, melyek most eredményesen befejeződtek.

A bucaresti vághid nyersbőrjai a következők: Vörös tehénbőr Bucovina és Banat prov. 46 lej/kg., vörös ökörbőr Bucovina-Banat 48 lej, bivalybőr 32, tehénbőr vegyes 46, ökörbőr vegyes 46, manzabőr 46, szopórbőr 48, szopórbőr Bucovina 58, disznóbőr 22 lej, báránybőr 80—180 lej párja. Ardeali árak: Marhabőr lej 52 per kg. pittling 20 kg-ig 56, zwicker 12 kg-ig 54, szopórbőr 64, bivalybőr 32, bivaly-zwicker-pittling — bivalyszopó 36, disznóbőr 22 lej.

A konjunkturakutató intézet jelentése szerint a múlt évben egyes faipari termékek indexszámai a következőképp alakultak: Fenyőfűrészáru 1912-ben 100 egység, 1936 augusztus és szeptember hónapokban 1397 egység, október hónapban 1440 egység. Tüzifa 1912 évben 100 egység, 1935 december hónapban 3615 egység, 1936 augusztus hónapban 3686 egység, szeptember és október hónapban 3689 egység.

A pamutfonal behozatalát rendkívül megnehezíti az a körülmény, hogy míg a szövetezetek által importált fonalat az április elsején életbeléptendő új fogyasztási illetékel alól felmenti a kormány, a magánvállalatoknak ezt az illetéket fizetniük kell. A bucaresti kereskedelmi és iparkamara egy bizottságot vezetett a pénzügyminisztériumba, ahol egyenlő elbánást követeltek a magánvállalatok számára is.

Brasov város tanácsa 30.000 köbméter fenyő-, 8000 köbméter bükk- és cca 160.000 ürméter bükk- és fenyőtüzifa eladása, valamint ugyanezen mennyiség kitermelésének a vállalatba adása ügyében március 20-án nyilvános árlejtést tart.

Valutaárfolyamok a bucaresti magánforgalomban: Francia frank 8.40—8.45 lej, svájci frank 42—42.50 lej, dollár 182—184 lej, angol font 910—920 lej, olasz lira 8.90—9 lej, német márka 43—44 lej, belgas 30—32 lej, csehkorona 5.80—5.90 lej, pengő 34—35 lej, silling 34—35 lej, holland forint 105—108 lej, Napoleon-arany 1160—1170 lej.

Az új román-olasz kereskedelmi egyezmény értelmében három és félmillió lira értékű fűrészáru szállítható Olaszországba és négy és félmillió lira értékű az olasz gyarmatokra. Exportálható azonoskértékű kétmillió lira értékű különféle speciális faanyag az anyaországba, illetve gyarmatokra.

Ismét válságos órákat él át a nemzeti parasztpárt egysége

Miért proklamálta Calinescu lasiban Costachescu professzort a párt „második személyiségének”

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A román politikai életnek 1930-1937. év közé iktatott szakaszának talán legtragikusabb jellemvonása, hogy a demokratikus pártok nemcsak hogy nem ismerték fel és nem kontrakarrózták a totális áramlatok előtörésének veszedelmét, de meddő belviszályokban öröklék fel erejüket. A demokratikus pártok eme vigasztalan látványa fokozatosan ásta és ássa alá a demokratikus rendszer tekintélyét. Külön fejezetet képez ebben a lehangoló evolúcióban a nemzeti parasztpárt helyzete. (Akkor, midőn a párt belső egységére, harcias lendületére és autoritására a leginkább volna szükség, hogy megfelelő eséllyel pályázza meg a kormányutódlást és megfelelő garanciákat nyújtson arra, hogy a kellő energiával és sullyal fogja programját alkalmazni, — a párt belvillongásai olyan erővel törnek elő ismét, amelyek már-már a pártegységet eszélyeztetik.

A Maniu probléma

Ismeretes dolog, hogy a Maniu álláspontja és a pártvezetőség hivatalos taktikája között ellentéteket csak felületesen és átmenetileg sikerült Mihalachenak áthidalni. A helyzet a nemzeti parasztpártban az, hogy Vaida Sándor és hiveinek kiválása óta a párt transzilvániai és bánáti szervezetei Maniu hiveinek vezetése alatt állanak, akik minden körülmények között követik vezérük utasítását. Maniu pedig változatlanul és következetesen kitart álláspontja mellett, hogy a megfelelő kormányzás problémája nem oldható meg az ő tulon-tul ismert kivánságainak teljesítése nélkül. Másrésztől kialakult a pártban a vezetőknek egy másik csoportja, amely a jelenlegi alkotmányos praktikákhoz való maradéktalan alkalmazkodásban látja a párt sikerének útját. Costachescu professor, Virgil Potarea, Armand Calinescu képezik e csoport vezérkarát.

Harc a Costachescu csoporttal

Maniu hivei és a Costachescu csoporthoz tartozók között már évek óta áll a harc, amely külső megnyilatkozásaiban tompit ugyan a pártfegyelem valamelyes látszatának fenntartása kedvéért, befelé azonban annál élesebb. Mihalache kezdettől fogva a döntőbíró szerepét kívánta játszani a szembenálló álláspontok között. Igyekezett a lojalitás politikáját folytatni az illetékes fórumokkal szemben, anélkül, hogy Maniu érzékenységet tuzottan sértené. A pártban igyekezett Mihalache azt a hitet kelteni, hogy ez a taktika rövidesen hatalomra segíti a pártot. Különböző időpontokat is jelöltek meg erre vonatkozólag Mihalache barátai, de az ezzel kapcsolatos remységek hű illuzióknak bizonyultak. Maniu hivei elégtétellel figyelték az események alakulását és minden ilyen lejárát alkalmával prezentálták Mihalachenak saját taktikája váltoit, melyeket képtelen volt bevéltani. A manuiisták a maguk igazaként könyvelték el ezeket a kudarcokat, amelyek minduntalan aláásták Mihalache elnöki tekintélyét. Maniu maga Mihalache kérésére már hónapok óta nem szerepel a nyilvánosság előtt, mert demonstrálni akarja ezzel, hogy nem az ő személye, vagy álláspontjának hangoztatása az, ami megakadályozza a pártot a hatalomrajutásban.

A Romania Noua támadása a Costachescu csoport ellen

A szemben álló csoportok között most újabb konfliktus robbant ki. (Az alkalmat erre a pártnak vasárnap lasiban tartott ülésé szolgáltatta, ahol Armand Calinescu azt a kijelentést találta tenni, hogy Costachescu professor Mihalache után a „második személyiség” a pártban. Mással a pártban igen komoly szerepet betöltő Calinescu, dr. Lupu, Popovici Mihály és Madgearu mellőzésével Costachescu professzort proklamálta Mihalache utódjának, vagy ahogy az Epoca jegyzi meg gunyosan, a párt „kronprinzének”. Miután pedig Costachescu a legélesebben áll szemben Maniu taktikájával és személyével, a volt miniszterelnök hivei körében hatalmas felháborodást keltett Calinescu nyilatkozata. Jellemző erre az a cikk, amely a Maniu-hivek lapjában, a Boila Zachariás dr. szerkesztésében megjelenő Romania Noua mai számában a szerkesztő aláírásával jelent meg s amely „Ahogy ez a párt kinéz...” címet viseli.

Cikkében Boila dr. kifejti, hogy Calinescu csillagzó intelligenciája és kivételes szónoki képességei mellett mindenáron a talpnyalás bajnokává akarja kinőni magát ebben az

országban. Calinescu gondolatmenete a következő:

A pártnak hatalomra kell jönnie, de Maniu kegyvesztett és Michalacet sem favorizálják különösképpen. Ennélfogva másutt kell szerencsét próbálni. Próbálkozott tehát Vaidával majd midőn ez nem sikerült fejébe vette, hogy a párt április 4-iki kongresszusán még elnökválság is robbanhat ki, amelyet a legopportunosabb volna Costachescuval megoldani. Costachescu egyetemi tanár hangjában tremolóval beszél, parancsokra sirni tud, fehér haja van, a fripturizmus dékánja lehet és amellett a talpnyalás nagymestere.

Elég nagy szégyen az, hogy Costachescut eddig megtúrták az alelnökségben. Hát csak nem képzeli valaki is, hogy akad egyetlen transzilvániai, aki egy pillanatig megmarad Costachescu elnöksége alatt.

Ilyen előzmények után jelent meg az egyik fővárosi reggeli lapban a hír, hogy Mihalache lemondott. Ezt a hírt a párt erőlyesen megcáfolta. A Curentul tudni véli, hogy Maniu hivei rövidesen értekezletre ülnek össze, amelyen a volt miniszterelnök a Mihalache álláspontjához való közeledés mellett fog kardoskodni. Ez a verzió azonban az adott körülmények között nem látszik valószínűnek.

Oriási többséggel szavazta meg a francia kamara a nemzetvédelmi kölcsönt

Az ellenzéki pártok is megszavazták a felhatalmazást

Párizs, március 10. (Rador). A francia kormány felhatalmazást kapott a kamarától 420 szavazattal 32 ellenében, hogy nemzetvédelmi kölcsönt bocsásson ki. Kilencvenkét képviselő nem volt jelen az ülésen. Az ülésen többen felszóltak a nemzetvédelmi kölcsön ügyében. Blum miniszterelnök válaszában rámutatott arra, hogy a kölcsön nem hivatott a kormány érdekeit szolgálni, hanem valóságos nemzeti kölcsön, amit minden képviselőnek kötelessége támogatni. Flandin volt miniszterelnök, miután a kölcsön politikai oldalát bírálta, kijelentette, hogyha biztosítékokat nyújtanak, hogy azt tényleg nemzetvédelmi célokra fordítják, az ő pártja is hozzájárul.

A kamara tegnapi ülésével foglalkozva, a Le Matin így ír: „Ama idegenek, amelyek

nem értik meg a mi politikai harcainkat, tegnap talán rájöttek, hogy a mi pártellen-téteink kevésbé mélyek, mint a látszat mutatja és hogy nem számíthatnak ezekre az ellentétekre”.

A Le Journal szerint elég, ha a miniszterelnök a nemzeti érdekekre hivatkozik és a parlamenti kisebbség is igenlően válaszol a felhívásra.

London, március 10. (Rador). Az angol lapok kedvezően fogadják a francia kormány által a nemzetvédelmi kölcsönrel kapcsolatban hozott pénzügyi rendelkezéseket. A Morning Post így ír: „A Cityben tegnap az volt az általános benyomás, hogy a francia tőke visszatérése van készülőben”. Ilyen értelemben írnak a Daily Herald és a Financial Times is.

Hogyan látja a filmekben keresztül az angol polgár a gyarmati népeket

Az angol filmpolitika és annak tanulsága a zsidók számára

London, március elején

Zavarba jön az ember, ha annak az anekdotának mélyebb értelmére gondol, amely arról szól, hogy egy különböző nemzetiségű társaságban az elefántról vitakoztak és míg a többi nemzetek reprezentárisai szociológiai, gazdasági és sport-szemponctól szemlélték az elefántot, a zsidó a zsidókérdéssel hozta összefüggésbe az őserdők óriását.

Evszázadok óta, mind a mai napig más népek tárgyai vagyunk mi, zsidók — nem csoda hát, ha mindent, ami történik, egyazon gondolattal hozunk összefüggésbe: vajjon milyen kihatással lesz ránk, zsidókra.

Mi köze lehet tehát a filmeknek és az angol filmpropagandának a zsidókhoz? Sokkal több, mint ahogy az első szempillantásra tűnik. Az ugynevezett tekintély-államok, amelyek régóta fontos propaganda-fegyverként használják fel a filmet ideológiájuk szolgálatában, a demokrata országokat is megtanították arra, hogy kövessék ezt a példát.

A közelmúltban az amerikai „Bengal Lancer” és az angol „Sanders of the River” szolgáltak erre példaképpen. Az Amerikában előállított és Indiában játszódó lándzsafilm csucspontját alkotja annak az angol imperializmusnak, amelyet maguk, a modern angolok is elavultnak tekintenek már.

Ugyanez a mentalitás szólal meg az ugyancsak Amerikában gyártott „Charge of the light brigade” című filmben. Rudyard Kipling, a híres imperialista költő „Lovastámadás” című költeményére épül a film témája. A benszülöttek szabad pré-

dái a fehéreknek, rókavadászat tárgyai és királyi játékok őrök velük. Szerepük a sötétben üldögélő bagolyoké, akiket a fény fiai sportszerű elánnal kergetnek vissza fészkeikbe.

Mennyivel modernebb a „Sanders of the River” gyarmati film, amellyel Korda Sándor ajándékozta meg az angolokat. Ebben a filmben a rossz kormányzó önmaga ellen vet: a jó, öreg Sanders a legjobb pillanatban jön, hogy elhárítsa a forradalmat, az angol uralommal való szakítást. Keresztül viszi a forradalmat, a modernizálást. Mert hát Angliában fentről irányítják a forradalmat.

Tanulságos példa a napokban bemutatott „O. H. M. S.”, „Öfelsége szolgálatában” című katona-film is. Nincs szó ebben bengáli lándzsás-harcok veszedelmesen romantikus fényéről. Ezzel szemben az angol zsoldos hadsereg köznapi életének valóságos polgári képe tárul elénk. Kinába indul egy hadsereg, hogy rendet teremtsen ott. És ez gyorsan és nagy körültekintéssel történik. Kinek ne jutna eszébe a palesztinai arab-zsidó valóság hasonlata? És itt kezdene tanulságossá válni számunkra ezek a filmek.

Millió angol látja ezeket a filmeket és magukba szívják a bennük rejlő eszméket. Hogyan látják az angolok a gyarmati világot, hogyan kell látniok azt?

Az angol nem tekinti egyenrangúnak a fennhatósága alatt élő nemangol. Nem ismeri el partnernek őt, ehhez, legalább is még ma, tulságosan az impérium régi fel-fogásában nőtt fel.

Ha tehát olyan férfiú, mint Weizmann Chaim, tagadhatatlanul nagy respektus-

nak örvend Angliában, ugy ez elsősorban tudományos teljesítményeinek, azoknak a történelmi érdemeknek köszönhető, amelyeket a háboruban küzdő Anglia szolgálatában szerzett s amit óvatosan háltartozásnak könyvelték el az angolok emlékeztükben.

Tisztelik az embert és meghallgatják szavát „magánügyében”, a cionizmusban is. Ezzel azonban még nem lettünk Anglia partnerei. És ezenfelül az átlag-angol sokkal romantikusabbnak tartja az arab banditák üldözését, mint a családott zsidó telepek panaszainak meghallgatását. A sport sokkal kellemesebb, mint a közigazgatás.

Természetesen itt is dolgoznak már a holnap erői. És az az ember, aki ma egy személyben okosan és az angol pszichológia alapos ismeretében képviseli népének ügyét, jövőendő generációk számára építi az utat.

A birodalom átalakulóban van. A dominiumok ténylegesen régóta önállóak már. A király-válság idején Irország is újabb döntő lépéssel jutott előbbre és a szabadállam vezetői és a dominiumügyi miniszter között folyó tárgyalások hordereje beláthatatlan.

Ebben az újalakult birodalomban van hely egy független zsidó nemzeti otthon számára. Minél óvatosabban járják ezt az utat, annál jobb és minél inkább zsidó részről történik ez, hogy megteremtsék a kapcsolatot az arab hatalmakkal is, annál rövidebb lesz ez az ut.

Angliának nagy érzéke van a realitások iránt és alkalmazkodik azokhoz. Zsidó partnert épp oly kevésbé ismer ma, mint indiai vagy néger partnert. Rajtunk mulik, hogy holnap ismerjen. Ez az egyetlen tanulsága néhány tucat ártalmatlan gyarmati filmnek.

Hans Feld (London)

— A gyomorfájás és gyomoronyomás, rossz emésztés és fehér nyelvedék, halvány arcszín és kedvetlenség igen sok esetben hamarosan megszűnik, ha bélműködésüket reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel rendbe hozzuk. (Az orvosok ajánlják.)

— A cluji pénzügyi tisztviselők táncestélye. A cluji pénzügyi tisztviselők egyesülete március 13-án rendezti táncestélyét az Albina-palota (a Regina Maria uccai új iparkamara) új helyiségeiben. Kitaláló zenéről és bufféről a rendezőség gondoskodott. A nagyszerűen megrendezett és sikeresnek ígérkező táncestély iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— Greta Garbo visszavonul a filmtől. Legújabb hírek szerint Greta Garbo visszavonul a filmtől. Egyetlen vagyja visszavonulása előtt még az volt, hogy eljuttassa a „Kaméliás hölgy” főszerepét. A film most elkészült és egyszerre mutatták be Európában és Amerikában. Szakértők véleménye szerint ez Greta Garbo legszebb alakítása. Talán egyik szerepében sem olyan megindító, mint ebben. Szem nem marad szárazon. Tökéletes. Nincs annyi dicsérő szó, mely elég lenne e csodás alkotás jellemzésére. Tartalma közismert. Nem is meséljük el. Annyit meg kell azonban jegyeznünk, hogy ez az utóbbi évek legszebb filmje, mely mindenütt megérdemelt sikerrel futott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

S. S. Hunedoara. Levelét eljuttattuk a Zsidó Párt cluji jogvédő irodájához.

SPORT

A bécsi Hakoah Bucurestiben

Clujon az Universitatea-Victoria derby szerepel a programon

Cluj, március 10. (Az Uj Kelet tud.) A Nemzeti Bajnokság tavaszi szezonja vasárnap a harmadik fordulóhoz érkezik. A harmadik forduló, híven a Nemzeti Bajnokság idevonatkozó határozatának, ezuttal is teljes lesz, illetve az összes egyesületek játszanak. A vasárnapi teljes forduló során Clujon az Universitatea-Victoria helyi rangadó mérkőzés szerepel a programon.

Vasárnap azonban már a B) ligában is kezdetét veszi a tavaszi forduló. Egyelőre ugyan csak az elmaradt mérkőzéseket játszik, ugyanez történik a jövő héten is, két hét múlva azonban teljes gőzzel indul a B) liga is.

A Nemzeti Bajnokság A) csoportja vasárnapi programja és a játékvezetők a következők:

Bucurestiben Unirea Tricolor-Crisana, vezeteti Ritter Timisoara.

Bucurestiben Venus-Gloria, Jonescu Tope Ploesti.

Clujon Universitatea-Victoria, Mity Niculescu.

Aradon AMEFA-Ripensia, Costel Radulescu.

Timisoaran Chinezul-Juventus, dr Rusu Cluj.

Oradean CAO-FC Rapid, Stanciu Cluj.

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában két, az őszi szezonról elmaradt mérkőzést játszanak vasárnap. Ezek:

Brasovban IAR-Sportul Studentesc, vezeteti Sipos, Sighisoara.

Sibiuiban Soimii-Victoria, vezeteti Bucur Barsu Bucuresti.

Vasárnap ismét teljes forduló lesz a Nemzeti Bajnokságban

Bucuresti, március 10. (Az Uj Kelet tud.) Amint már közöltük, a bécsi Hakoah labdarugócsapata március 20 és 21-én Istanbulban játszik. Előzőleg a bécsi zsidó futballcsapat Romániában két mérkőzésre tett ajánlatot. Nos, az erre vonatkozó tárgyalások sikerre vezettek. A bécsi Hakoah március 16 és 17-én Bucurestiben játszik. Ellenfele az FC Rapid és a bucaresti Makkabi lesz.

A mérkőzésre való előkészületként a bucaresti Makkabi barátságos mérkőzést játszik a Socec csapatával.

Andrejevics dr képviseli Románia és Jugoszlávia érdekeit a bécsi konferencián? Bucurestiből jelentik: Románia és Jugoszlávia részvételére ügyében a Közép-Európa Kupában, intenzíven folynak a diplomáciai tárgyalások. A tegnapi nap folyamán Andrejevics dr, a jugoszláv labdarugószövetség főtájkára telefonon érintkezést keresett Luchide román szövetségi főtájkárral és megállapították azokban a kondíciókban, amelyek alapján a két nemzet bekapcsolódhat a KK küzdelembe. A jugoszláv szövetség főtisztviselője közölte, hogy meghívása van Bécsből, a közeli napokban külön ezen ügyben tartandó értekezletre. Alighanem azonban ezen az ülésen Luchide főtájkár is jelen lesz. Az ülésen főleg az anyagiak fölött fognak dönteni, amelyet javaslat formájában terjesztenek az áprilisban tartandó KK konferencia elé.

Lodz városi válogatottja ajánlatot tett a román szövetségnek, hogy Bucuresti válogatottjával játszon. A megkeresést a lengyel szövetség juttatta el a román szövetségnek. A zsúfolt program miatt azonban aligha lehet a tervet realizálni.

A cluji UEC vezetősége legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy évi közgyűlésén az asztaltisztviszakszakosztály feloszlását fogja javasolni.

Az angol Chelsea nevű labdarugóegyesület négy mérkőzést játszik a tavasz folyamán a kontinensen: május 17-én Bécsben a Viena-val, 23-án Belgrádban a Jugoszláviával, 27-én Zágrábban a Gradjanszkyval és május 30-án Párizsban a város válogatottjával.

A Csehszlovákia ellen készülő román válogatott (április 18-án Bucurestiben) április 6-án gyakorló mérkőzést fog játszani. A válogatott csapatot — a válogatóbizottság határozata értelmében — március 28-án állítják össze.

Egyesül az oradeai Crisana és CAO? Sportkörökben egyre többet beszélnek arról a nem is új tervről, hogy az oradeai Crisana és CAO fuzionálnak, illetve egyesülnek és FC Oradea néven folytatná az új alakulat sporttevékenységét. A tervnek újabb az ad különösebb aktualitást, hogy

mind a CAO, mind a Crisana az utóbbi időkben gyengén szerepel és a jelek szerint különösen a Crisana nem kerülheti el az utolsó, vagy utolsóelőtti helyet a bajnokságban, ami az abból való kiesését jelentené. Az egyesülési tervvel kapcsolatban merült fel az is, hogy Bodolát átadják, amennyiben egymillió lejt fizetnek érte.

Konrád a — constanai Victoria kapusa és nem a clujé. Bucurestiből jelentik: A

CFR volt kapusa, Konrád, akiről olyan hírek terjedtek el, hogy a cluji Victoria kapuvédője lesz, azonnali játékjoggal a constanai Victoriába lépett. Az igazolási eljárás ma nyer befejezést.

Oradea-Cluj-Sibiu-Bucuresti kerékpárversenyt tervez a kerékpárszövetség, amelyet a Gazeta Sporturilor által felajánlott kupáért rendeznek. A verseny időpontját még nem állapították meg.

Április 26-án indul az UJ KELET párizsi társasutazása

Részvételi díj 15.600 lej.

Jelentkezni lehet március 25-ig.

Kérjen prospektust az Uj Kelet utazási osztályától.

SZÍNHÁZ-FILM

Meseáruház: a szezon bombasikere

Oldalakat kellene írni ahhoz, hogy mindent, amit a Meseáruház magában rejt, leírassuk. A Meseáruház minden tekintetben annyira föltte áll minden hasonló revüoperettnak, hogy szinte alig lehet jelzőket találni ezeknek az értékeknek a meghatározására. De még abban is különbözik az efajta daraboktól, hogy föltöbbséges is dicsérni. A Meseáruház önmaga helyett beszél.

Horribilis összegekbe került a darab kiállítás, viszont ez egyenes arányban áll a

darab jóságával, szépségével, eleganciájával. A teljesen új dizletek, amelyek most már speciálisan a forgószínpadra készültek s így tökéletesek, a rengeteg világítási trükk és rendezői ötlet, jelentősen járulnak ahhoz, hogy a Meseáruház sorozatos előadásait állandóan zsúfolt ház csodálja és tapsolja végig.

Ezen a héten minden este, vasárnap délután 3 óra és a jövő héten is minden este a Meseáruház uralja a színház műsorát.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Csütörtök fél 9: Meseáruház. (Rendes bérlet) Szombat d. u. 3: Csárdás. (A legnagyobb sikerű operett 37. előadása olcsó helyekkel, közkívánatra.) d. u. 6: Bikfic tanár ur. (Olcsó helyekkel.) este 9: Meseáruház.

Vasárnap d. u. 3: Meseáruház. (Rendes helyekkel.)

d. u. 6 és 9: Az Alhambra román revütársulat előadása.

Hétfőn és a következő napokon: Meseáruház.

ROMÁN OPEA MÜSORA

Péntek, március 12: Rigoletto. (Pia Igy szopránal és Stefánescu-Goangá bari-tonnal.)

Vasárnap, március 14 (matiné): Bohémélet. (Pia Igy szopránal.)

Legyen gondos!

KÉTSZÁZ leivel egész életét biztosíthatja. Vásároljon egy **ÁLLAMI SORSJÁTÉK SORSJEGYET** (13. tavaszi sorsjáték) és a SZERENCSE gazdaggá teszi.

48 NYEREMÉNY EGY **MILLIÓTÓL** egészen **6 MILLIÓIG!**

429.070.200 lejt osztanak szét a **13. SORSJÁTÉK NÉGY OSZTÁLYA** alatt.

AZ I. OSZTÁLY HUZÁSA néhány nap múlva. Lépjen be az első sorsjegyeket megvásároló és vásároljon **NEFUSSON ELA BIZTOS GAZDAGSÁG UTJÁBOL**

Figyelem!

Csak a legjobb az Ön részére elég jó. Ezért okvetlenül csak a legbiztosabb, leg-egészségesebb és legfinomabb „BIL-LIANT EXTRA PRIMISSIMA” valamint a PRIMEROS SILKEN FINEST gumit kérje és meg fog győződni arról, hogy annál jobb nem is létezik.

Hétfő, március 15: Ungár Imre, a világhírű vak zongoraművész hangversenye.) Szerda, március 17: Pillangókisasszony. (Pia Igy szopránal.)

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:

Az apák bünei. (Az elsodort ember). A szezon legnagyobb drámája. Josef Roth „Hiób” című világsikerű regényének filmváltozata. Főszerepben Jean Hersholt, Amerika legnagyobb drámai színese. Műsor előtt Fox világhírű.

EDISON MOZGÓ MÜSORA:

Uj szenzációs premier műsor román és magyar feliratokkal: I. Tüzes vér. Premier. Kalandofilm. Bebe Daniels-sel. II. Szerlemért élek. Vigjáték. Dolores del Rio-val. III. Journal. Helyárak: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 óra.

APRÓ HIRJETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Konyhabutorok a legmodernebb kivitelben, a legdivatosabb színekben igen olcsón kaphatók a Str. Barițiu 10 alatti asztalosműhelyben.

Keresek szépen butorozott, teljesen külbejárható szobát lehetőleg fürdőszobahasználattal április 1-re. „Központban” jelígre a kiadóba.

2 drb. 25 literes patent tejeskanna, egy 60 l. teljesítményű „Alfa” tejfőzőgépgé eladó. Megtekinthető Gen. Poetas 23. Kellernél.

Perfekt német, középkorú, intelligens izr. urinó, jó bizonyítványokkal, azonnal elhelyezkedne uricsaládnál nevelőnői, társalkodónői vagy háziasszonyi minőségben. Cím: Székely, Salonta, P. Unirii 13.

Eladó egy Schweighoffer wieni gyártmányu zongora. Str. Macelarilor 8, emelet.

Betársulnék jömeneteli üzletbe, esetleg bizományi lerakatot keresek nagyobb tőkével. Ajánlatot „Korrek” jelígre a kiadóba.

Eladó elköltözés miatt perzsaszőnyegek, fehér gyermekágy. Str. General Gherescu 8/I.

Biliárdasztalt felszereléssel bérbe keresek egyesület. Cím a kiadóban.

Ping-pongasztalt keresek megvételre. Cím a kiadóban.

Veszek Albina betétkönyvecskét legmagasabb árban. Deutsch Zsigmond Médias.

כשר של פסח

Kitűnő szilvórium és elsőrendű faj és asztali borok, 10 lejtől kezdve kaphatók Depo Haas Timisoara IV., Str. Vacarescu 31.

Biztos egzisztenciát nyújtó fűszerüzlet nagyvárosban a legforgalmasabb utvonalon átadó. Szombaton zárva. Cím a kiadóban.

Garanciaképes ügyes nőt vagy férfit kenyérüzlet vezetésére azonnali belépésért keresek. Cím a kiadóban.

Sarkon levő fűszerüzlet jó vevőkörrel más elfoglaltság miatt eladó. Bővebbet Jakab, Reg. Ferdinand 53. I. em. 6.

Nagybátyó...
vitsból Var...
orvosprofes...
menni egy...
mondja...
sche"-je és...
jön a tél...
éjszakai f...
kozásában...
nagybátyó...
vitsi temp...
ben hirte...
hossza, se...
tragédia...
Ha reb...
én vendég...
mert ő ne...
a tolmács...
fesszornak...
más szük...
Érdekes...
tesz az i...
rosa. Ki...
sek, a ki...
Villamosol...
utakon. I...
Nagybá...
ponál. A...
burkolózik...
jába és b...
ő dr. Fis...
mondják...
kell Vars...
an...
Fisban...
sóba? A...
tor az es...
egy prof...
autóktól...
anélkül...
forgalmat...
De egy...
megmere...
nyitott s...
paripa eg...
— Mi...
— Néz...
Előttr...
vállán eg...
— Lát...
bátyám...
ember...
— S n...
— Az e...
ra való...
— Kü...
— Ige...
— S a...
— Az...
— Eg...
— Eg...
— Ho...
egy egé...
uj cipő...
akkor eg...
gyen...

KÉT PÁR CIPŐ

Tunkeler elbeszélése

Nagybátyám, reb Simel Heseheles Bobkovitsból Varsóba jött, hogy felkeressen egy orvosprofesszort. Időről időre el szokott menni egy professzorhoz, mert — ahogy ő mondja — vándorveséje, gonosz „rewmatische”-je és csunya köhögése van neki. Ha jön a tél, kezdődik a köhögés, akárcsak az éjszakai fagy. Mindentől eltekintve, foglal kozásában akadályozza őt a köhögés. A nagybátyám ugyanis előimádkozó a bobkovitsi templomban és ha előimádkozás közben hirtelen elcsuklik, a köhögésnek se hossza, se vége és ez számára a legnagyobb tragédia.

Ha reb Simel Heseheles Varsóba jön, az én vendégem. En vizsem el a professzorhoz, mert ő nem ismeri Varsó utcáit. En vagyok a tolmácsa is, hogy elmagyarázzam a professzornak az ő bajait, hogy receptről és más szükségletekről gondoskodjak.

Érdekes megfigyelni, milyen benyomást tesz az ilyen kisvárosi emberre Varsó város. Kigyulnak a lámpák, a transzparensok, a kirakatok és fényben uszák a város. Villamosok, autók görögölnek az aszfaltzott utakon. Ilyesmit nem látni Bobkovitsban.

Nagybátyámnak azonban mindez nem imponál. A nagyváros zajja nem érinti őt. Beburkolódik kopott gallérú, szegényes kabátjába és betegségeiről és gyógykuráiról és az ő dr. Fischmanovitsáról beszél, akiről azt mondják a varsói professzorok, hogy mire kell Varsóba jönni egy professzorhoz, ami an doktor van Bobkovitsban, mint a Fischmanovits. Nos, miért jön mégis Varsóba? A válasz nagyon egyszerű: egy doktor az csak egy doktor és egy professzor az egy professzor. És beszél mindenféléről az autóktól és villamosoktól zajos utcákon, anélkül, hogy észrevenné a zajt, a fényt, a forgalmat.

De egyszerre csak megáll, valósággal megmerevedik és tátott szájjal és tágra nyitott szemekkel áll, mint egy kisvárosi paripa egy autó előtt.

— Mi történt, bácsi?

— Nézz csak ide!

Előttünk egy fiatalember megy el, aki vállán egy pár cipőt visz korcsolyával.

— Láttad ezt? — kiáltja köhögve a nagybátyám. — Két pár cipőt visel ez a fiatalember.

— S mi van abban? — magyarázom neki.

— Az egyik járásra, a másik korcsolyázásra való.

— Külön cipő? Korcsolyázásra?!

— Igen, természetesen.

— S az a cipő, amit a lábán hord?...

— Azt járásra használja.

— Egy egész cipőt?

— Egy egész cipőt! Ha már van egy egész cipője és oda megy és még egy új cipőt csináltat magának korcsolyázáshoz, akkor egész biztos milliomos kell, hogy legyen...

— Ezért éppen nem.
— Hát mi? Egyszeri tuzás? Bárdolatlanság? Minden igaz, amit Varsóról beszélnek. Ilyet!!

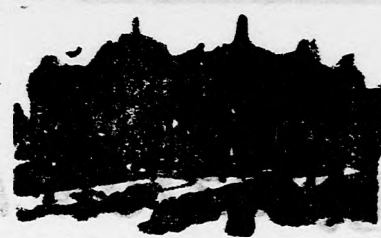
Néhány percig hallgat, mintha alaposan átgondolná az egészet. Közben beszélni kezd, megáll, megragadja a karomat, rám néz, — nem tudja felfogni.

— Egy dolgot nem tudok megérteni. Nálunk, Bobkovitsban is viselnek cipőt az emberek. Addig hordják, amíg elviselik. Ha pedig elviselték, megfoltozzák. Aztán tovább viselik és ha újra elkopik, megtalpalják, megfelelik és ha már egészen tönkre van, akkor kezdenek „építeni” egy pár új cipőt. Ugy ahogy egy házat kezdenek építeni. Elhivatják Majse Gedaljet, a cipészt, addig tárgyalnak vele, amíg meg nem

egyeznek. Aztán a lakásba jön Majse Gedalje és elővesz egy újságpapírt, leszakít a széléről egy darabot és mértéket vesz, ahogy mértéket szoktak venni. Kiválasztják a megfelelő bőrt, ha Isten is úgy akarja. Krombórt és akkor minden a legjobban sikerült. Az egész város tud róla. Kikérdezik a piacon, az utcán, a beszemedresben. „Kész van már az új cipő?” „Mikor kapod meg készen az új cipőt?” Kikérdezik, milyen az új cipő fazonja, mindent tudniok kell, hogy széles, avagy keskeny spicce van, fűzős-e vagy gombos és amikor már elkészült és felveszed, akkor kezdődik az igazi ünnepe. Mindenki a lábadat nézi, egyesek megtapogatják az ujjakat, nem-e szorít, nem-e szűk, mert az úgy sem elég, amit te mondasz. Különben sem szabad bízni az új cipőben. Eleinte elég nagyok, majd hirtelen elszűkülnek. És senki sem tudhatja, mikor fogja szorítani a cipő. Kívánják neked, hogy viseld egészségesen és szakítsad „százhusz évig!”

— Aldott legyen az Örökkévaló, aki megengedi, hogy új pár cipőt vegyen az ember, új pár cipőt saját magának. Hány család

Ha Bucuresztbe jön Szálljon meg a GRAND HOTEL „LAFAYETTE”-ben

Nyugateurópai kényelemmel berendezett szállodánk a főváros szívében fekszik. Disztingvált, tiszta, csendes. Elsőrangú iskolázott személyzet. Ultramodern szobák a lehető legalacsonyabb árakkal. BUCURESTI, I. Calea Victoriei 11. Telefon: 3-34-10.

van nálunk Bobkovitsban, akiknek összesen egy pár rongyos cipője van! Reggel az anya veszi fel és a piacra megy vele. Azután a lány, aki a kereskedőhöz megy. Azután a fii, aki chéderbe megy vele. Napközben az apa használja, ha az utcán van dolga. Néha kölcsön adják a szomszédnak, ha orvoshoz, vagy gyógyszerháza kell mennie. És itt van egy ember, akinek egyedül két pár cipője van!...

Megáll. Vékony sétatöbbször támaszkodik hátával és elhasznált cipőjére nézve beszél tovább. Nem, nem érti: hogy lehetséges az, hogy egy ember lábán visel egy pár cipőt és egy másik párt a hátán hord! Az embernek megáll az esze.

Nagybátyám nem tud megnyugodni.

— Hogyan lehetséges ez? En azt hittem, hogy a lábán hordott cipő elszakadt és ezért szerzett magának egy új pár cipőt... De ahogy ránéztem a lábára, láttam, hogy egy egész cipő van rajta. Hiánytalanul egész

Kérdem tehát: mire kell neki még egy pár cipő?

— Az egyiket korcsolyázásra használja, bácsi.

— De hiszen a másikra is rácsavarhatta volna a korcsolyát.

— Nem ez különleges korcsolyacipő... Csakugyan!? Mi minden történik egy nagyvárosban! Mondják, hogy Varsó könynyelmű, örült város...

Elhallgatott. Lassan tovább ment és csóválta a fejét

— Te, hallgass ide. Ha én ezt elmesélem Bobkovitsban, ki fognak nevetni... Senki sem fogja elhinni... Valóban...

Ki tudja, meddig beszélt és csodálkozott volna még a vizhálalt választotta. A professzor lakásához, akit kiszemeltünk arra, hogy meggyógyítsa az ő vándorveséjét, gonosz „rewmatische”-jét és csunya köhögését...

Cluj „alvilági” élete a statisztika tükrében

Kevesebb bűnözés történt a múlt esztendőben, mint 1935-ben

Cluj, március 9. Érdekes statisztikát közöl a cluji rendőrség bünygyi osztálya. A számok tükrében mutatja be egyéves működését, amelyből Ardeal fővárosának egy esztendei „alvilági” életét ismerjük meg. De megtudjuk azt is, hogy hány ember hagyta itt önszántából ezt az árnyékvilágot még pedig legtöbb esetben kötélet segítségével. Általában az elmúlt esztendőben kevesebb bűnösöt történt Clujon, mint 1935-ben. Mi az oka? Nem lehet tudni.

A város területén négy büntény történt 1936-ban, ezek közül kettőt Mánasturon követtek el. Baciú Joan szolgaleány bal-tával meggyilkolta gazdáját Abu Iosif lókereskedőt. A másik büntény áldozata Jacob Roman munkás, akit lelőtt Tárnoveanu Al. közrendőr. Mint később kiderült önvédelemből tette.

Testisértés összes 145 esetben történt. Ezek közül súlyos testisértés, eggyel kevesebb, mint előző esztendőben, könnyű testisértés 104 esetben fordult elő, ötlet kevesebb, mint 1935-ben.

A rendőrségi statisztikából az is kiderül, hogy a múlt esztendőben 23 hirtelen halál történt, ahol a rendőrség közbelépése is szükséges volt.

Az 1936-os esztendő mindenképpen kedvező színben tűnik ki ebből a statisztikából. Például kevesebb ember lett öngyilkos. Összesen 21 ember unta meg végzetesen az életét, kerek tizenötlet kevesebb, mint a múlt évben, legtöbbször kötélet lettek öngyilkosok, összesen 12 férfi és két nő. A többiek: két férfi és egy nő meg-

mérgezte magát, két férfi föbelötte magát, egy férfi a vonat elé vetette magát, egy nő pedig a vizhálalt választotta.

Ezután a kisebb fajta bűnözéseket mutatja ki a statisztika. A számokból az derül ki, hogy „ártatlan” kis lopás, csalás, magánlakásértés, stb. éppen elég szép számmal fordult elő, de az 1935. évhez viszonyítva itt is jelentős csökkenés mutatkozik. Tehát: 1936-ban 892 lopás történt Cluj város területén. A lopások különböző válfajok szerint így oszlanak meg:

38 zsebtolvajlás és 854 alkalmi lopás. kerek 275-let kevesebb, mint az előző esztendőben. 255 csalás és 318 bizalommal való visszaélés történt 1936-ban, 139-let kevesebb, mint a megelőző esztendőben.

Ugyancsak kevesebb pénz hamisítottak 1936-ban. Mindössze 8 esetet tud felmutatni a statisztika, 7-let kevesebbet, mint 1935-ben.

Magánlakásértés összesen 13 esetben fordult elő, szemben az 1935. évi 25-let.

Ugyancsak 1936-ban 23 sajtó utján elkövetett rágalalmazást mutat ki a statisztika és 50 szóbeli és tetteles hatóság-értés történt. A rendőrségi statisztikában találjuk meg azt is, hogy az elmúlt esztendőben összesen 25 tüzeset fordult elő Clujon, 35-let kevesebb, mint 1935-ben.

Általában megállapíthatjuk, hogy a rendőrség bünygyi hivatalának múlt évi statisztikája sokkal jobb képet fest Clujról, mint az előző esztendei.

Pontosan nem lehet tudni, hogy mi a javulás oka, valószínűleg a gazdasági válság csökkenésével magyarázható.

EGYETLEN NAP AZ AURORA játékosainak EGYENKÉNT EGY MILLIÓS nyereményt és a nagy nyeremények százait és ezreit fizette ki. AURORA minden játékosnak SZERENCSET ÉS MILLIÓKAT HOZ

A 13 sorsjátékra akar egy jó tanácsot? Játsszon az

AURORA

sorsjegyarudában és szerencséje lesz.

Eladási iroda:

Banca de Credit Comercial S. A.

CLUJ, PIATA UNIRII 20.

Héber szótárak

Mannheim—Grosz: Héber-magyar szótár

az első modern teljes héber-magyar szótár rövid nyelvtannal, 628 oldal, kb. 20.000 címszóval díszes kötésben 300 lej, füzve 200 lej.

Mannheim: Magyar-héber szótár

modern magyar-ujhéber szótár, 300 oldal, 15.000 szó 120 lej. Kapható az

Uj Kelet kiadóhivatalában

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

A „pacifikált“ Abesszinia

Február 19-én győzték le az olaszok Deszta raszt, akit abesszin katonák végeztek ki

Graziani alkirály bejelentette Mussolininak, hogy az utolsó felkelő csapatokat is legyőzte

Párizs, március 9. A francia sajtó részletesen foglalkozik az abessziniai eseményekkel. Mint tegnapi számunkban megírtuk, az angol parlamentet is foglalkoztatta az olasz hódító hadseregek az abesszin lakossággal szemben mutatott kegyetlensége. A francia lapok most részleteket közölnek arról, hogyan fogták el és végezték ki az abesszin nemzeti ellenállás utolsó vezéreit, köztük rassz Desztát, az olasz csapatok. *Graziani* részletes jelentését, mely az utolsó felkelő csapatokkal folytatott harcokról és rassz Deszta kivégzéséről számol be, a francia sajtó az alábbiakban ismerteti:

Miután *Gimeru* rasszt letartóztatták, az olasz csapatok Deszta rassz kézrekerítésére kezdték meg az előkészületeket, Mussolini határozott parancsa alapján. Deszta érezve a veszélyt, nagy felkelő csapatot gyűjtött maga köré. Ezek a csapatok csak hiányosan voltak felszerelve, ennek ellenére, miután többezren voltak, komolyan kellett a sereggel számolni. Az olasz hadvezetőség előbb kiáltványt tett közzé, melyben hét napi határidőt adott Desztának. Ennek lejártá után az olasz kormány kegyelmet ígért a népus volt fővezérének.

Véres ütközet január végén

Hét nap múltán *Graziani* marsall személyesen vette kézbe a hadművelet irányítását. Január 20, 21 és 22-én Arbagona környékén ütközött meg az olasz sereg a felkelő sereggel, amelyet teljesen szétzúrt. 15000 harcos az ütközet után vissza tért falvaiba. Deszta rassz néhány hűséges hívével észak felé vonult. Doloba jutott el, ahol a környék gazdag földesura, *Bejene Merid* pénzzel és emberanyaggal igyekezett segítségére lenni. Itt két olasz tábornok seregeivel ütköztek meg az abesszin szabadcsapatok. Az ütközet újra az olaszok győzelmével végződött és Deszta rassz egyre inkább északra szorult, Abessziniának a Szudán felé eső terméketlen és nagyrészt lakatlan vidékeire.

Az olasz haderők most arra törekedtek, hogy egyre szorosabb gyűrűt vonjanak Deszta felkelő seregei köré. A felkelő vezérek *Garage* és *Kambata* környékén találtak. Az olasz haditanács *Moggióban* ült össze, az alkirály vezetésével. Innen irányították a hadműveleteket. A harc Addis Ababától 20 kilométer távolságra zajlott le, február 19-én. Kiderül ezekből a jelentésekből, hogy

február második felében még az olasz hadjárat egyik legnagyobb harcát kellett megvívni, holott az olasz hivatalos jelentés szerint az országot az

irányították a hadműveleteket. A harc Addis Ababától 20 kilométer távolságra zajlott le, február 19-én. Kiderül ezekből a jelentésekből, hogy

Zsidó farmerek Amerikában

Zsidók, akik a mezőgazdaság specialistává nőttek ki magukat és akiket nem érintett a gazdasági válság

Newyork, március elején.

Nincs Északamerikában állam, ahol ne volnának zsidó mezőgazdák. Különösen sok zsidó farmer él New-Jersey, Connecticut, New-York, Pennsylvania, Michigan, Ohio, Massachusetts és Kalifornia államokban. Természetes és érthető jelenség, hogy a zsidók szívesen telepednek le ott, ahol már laknak zsidók. Kialakulnak bizonyos hagyományok, összenőnek a földdel és különösen New-Jerseyben találunk sok olyan zsidó családot, amelyek nemzedékek óta élnek ezen a földön minden helyváltoztatás nélkül. Nem mindennapi jelenség ez a zsidó életben. Hisz Európában és általában a városi zsidó életben alig marad egy helyben két vagy három zsidó nemzedék és ez is ritkaságszámba megy.

A „szőlő-királyok“

Onioban a szőlőtermelés a zsidó farmerek specialitása és a zsidó szőlőgazdák, akik Cleveland köré összpontosulnak, „szőlő-királyoknak“ nevezik a vidéken. New-York államban, a város körül az állattenyésztés a zsidó mezőgazdák főtermeke, az állam nyugati részében viszont a gabonatermelés, a hegyvidéken pedig a tejgazdaság. A kaliforniai Patalamot az amerikai szárnyastenyésztés központja és a farmerek jelentős része zsidókból áll. Természetesen nagystílűsükről híresek ezek a farmerek és tudják jól, hogy a kezdőknek sokat kell fáradozniuk, amíg megközelítőleg olyan eredményeket érnek el, mint a régi patalamenti farmerek a szárnyastenyésztésben.

Kansasban egy *Fischmann* nevű zsidó földbirtokosnak 32,000 akre buzamezője van. Ez az ember, mint egyszerű munkafelügyelő kezdte, aztán szerzett egy kis földet magának és így keze munkájával nőtte ki magát nagy buzatermelővé. Nemrég ünnepelték

olasz seregek már pacifikálták.

Az ütközet *Gogeti* helység mellett folyt le. *Bejene Merid*, a felkelők egyik vezére foglyul esett és kivégezték. *Gabre Mariamot* az ütközet során ölték meg.

Deszta rassznak ismét sikerült kimene-külnie az olasz csapatok gyűrűjéből. Az abesszin hősnek a sorsa tragikus volt. Abesszin csapat ölte meg, melyet olasz tiszt vezetett. Február 25-én ez a benszü-lött csapat akadt rá Deszta rassz kis táborára. A népus vejét elfogták és itélet nélkül, azonnal kivégezték.

Igy halt meg az abesszin háboru egyik leg-enda hóse. A jelentést *Graziani* alkirály a következőképpen fejezte be:

„Duce, a rendeleteit, mint minden eset-ben, végrehajtottuk és büszke vagyok, hogy az ön kezeibe tettem le a végső győzelmet, mely után megkezdhetjük az impérium civilizálásának munkáját.“

Ki volt az a Deszta rassz, akinek kivé-gzése feltétlenül szükséges volt az „impé-rium civilizálásához?“ A *L'Intransigeant* egyik munkatársa, aki részt vett az abesz-

szin háboruban, mint lapjának kiküldött munkatársa, megrajzolja az elesett nem-zeti hős figuráját. *Dempton dedzsasz* fia, az egyik legelőkelőbb abesszin földbirtokos család sarja. Apja *Makomen rassznak*, *Haile Szelasszié* édesapjának bizalmasa volt. A cári Oroszországban töltött hosszú időt, ahol apja, az aduai győző nagy bece-ben élt és a cártól földet kapott ajándék-ba. Deszta, aki apjának nimbuszával együtt annak tehetségét is örökölte, 1928-ban már a rassz méltóságát érte el és feleségül kapta a császár lányát. Azóta a legodaadóbb hive volt a dinasztának. Nagy érdemeket szerzett az egyik legve-szedelmesebb trónkövetelőnek elfogásával. Az Egyesült Államokba utazott, Olaszor-számban is járt, hogy kimélyítse hazája nemzetközi összeköttetéseit. Rendkívül gazdag és takarékos ember volt, aki maga sem tudta, hogy milyen értékű a vagyona. Meleg barátság is fűzte az uralkodóhoz.

A háboru alatt a következőket mondotta az újságírónak:

— Halálunkig harcolni fogunk. És be is tartotta szavát.

Összegezve megállapítható: a zsidó far-mereknek is természetesen meg vannak a maguk gondjai, vannak adósságaik, mint a városi elemeknek. De viszonylag nincs rossz dolguk és minden dollár, amit kifizetnek, erősíti a földhöz való kapcsolatokat. Min-denesetre kis hányadát képezik a zsidó far-merek az amerikai zsidó lakosságnak. A-nak ellenére, hogy az amerikai zsidó gazdaságnak évszázados multja van, mégis kevesebb százezer az Egyesült Államokban élő mezőgazdák száma s ami igen lényeges mo-mentum, az utóbbi években nem emelkedett ez a szám, mert az új generáció jelentős ré-sze elvárosiasodik és új zsidó mezőgazda-sági telepítések nem alakulnak.

Amerika nem tud mit kezdeni óriási aranykészleteivel

Washington, márcus 8. Fontos tanács-kozasok indultak meg Washingtonban, az Egyesült Államok kincstári hivatalában, hogyan lehetne „sterilizálni“, ártalmatlan-ná tenni azt a folyton szaporodó arany-tömeget, amely egy szép napon felborít-hatja, maga alá temetheti a gazdasági élet ma még virágjában lévő boldogulását.

— Komoly gondot okoz nekünk a kül-földi tőkék állandó ideözönlése, — mond-a *Morgenthau*, *Rooseveltnak* a pénzügy-miniszterre és el is hisszük neki, — hogy nem örül annak a rengeteg sok menekül-lő aranyknak, amely a világ minden ré-széből Amerika felé veszi útját. Igaza is van. Nem kívánatos vendég a politikai menekült, akár németországi emigráns, akár franciaországi arany képében jelent-kezik. Nyugtalan, zavartságos elem mar-rad, amitől minden ország félti a maga társadalmi és gazdasági stabilitását.

Amerikának nincs szüksége a külföld aranyára. Jobban érezné magát, ha neki magának is kevesebb volna belőle. Az abnormis aranybőség olyan bajokat okoz, mint az abnormis vérbőség és emberi szervezetben: kongesztiót, cirkulációs zavarokat, amikien idejében segíteni kell, mert nagyobb veszedelem is származha-tik belőlük. A világgazdaságban az fogja visszaállítani a rendet és nyugalmat, a nemzetközi valutapiacnak az fogja vissza-adni a stabilitását, ha az abnormis arany-bőség okozta zavarok miatt Amerika kénytelen lesz fölösleges aranyának egy-részét átengedni olyan országoknak, ahol hiányzik arany, ahol nem vérbőség, ha-nem vérszegénység miatt panaszkozik a gazdasági élet szervezete. Ezzel helyre lehetne állítani, új életre keltetni a nem-zetközi hitelt és biztosítani az arany egészségesebb megoszlását.

Mi a dolog akadály? A bizalmatlan-ság.

Akinek sok az aranya, nem meri oda-adni annak, akinek kevés van belőle, mert attól fél, hogy a kölcsönadott arany bom-bavető repülőgéppé vagy messzehordó ágyuvá változik át és hogy egyszer csak hívás nélkül ebben a megváltozott formá-ban fog visszajönni a hitelező országba. (Ez ez az aggodalom talán nem is egé-szen alaptalan). Ha nem így volna, ha nem a bizalmatlanság lenne uralkodó csü-lagzat a nemzetközi politikában, akkor Schachtnek már rég sikerült volna egy nagy külföldi valutakölcsönt szerezni Né-metország számára.

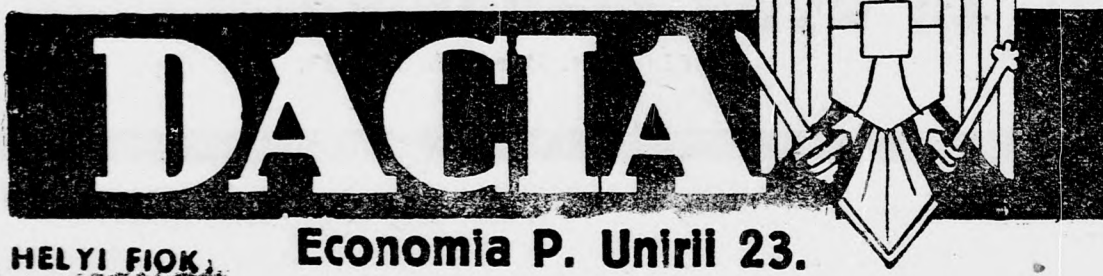
ÉN sorsjegyemet a DACIA

SORSJEGYNAGYÁRUDÁNÁL VÁSÁROLTAM, MERT OTT VAN A SZERENCSE FORRÁSA.

Egész Romániában DACIA hoz szerencsét és fizeti a MILLIOKAT egyiket a másik után.

A 13. sorsjáték (tavaszi sorsjáték) I. osztályának a húzása március 15.-én

Vásároljon azonnal sorsjegyet a Dacia-nál

HELYI FIÓK. Economia P. Unirii 23.

UJ KELET Legújabb hírek

Mit tehet egy lelkes és mit nem

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

kezzenek megállapítani, hogy nem vesznek-e részt a diákok politikai jellegű gyűléseken, cigarettáznak-e, megfelelő tiszteletben részesítik az idősebbeket és nem látogatnak-e tiltott helyiségeket.

A közlegények politizálási tilalma

A kamarának egyik tegnap megszavazott törvénymódosítása a közlegényeknek az egyes politikai szervezetekben való esetleges részvételét szigorítja meg. A módosított 580. szakasz hat hónától két évig terjedő büntetést ír elő minden katona számára, aki tényleges szolgálati ideje alatt esküt tesz le olyan ügy, vagy cél szolgáltatásban, mely ellenkezik katonai esküjével, a közrend, vagy biztonság, az alkotmány és az ország törvényei szempontjából.

Mit tehet egy lelkes és mit nem

A görögkeleti szinódus is folytatja vitáját a lelkeseknek a politikában vitt szerepét illetően. Szerdán délelőtt a szinódus megfogalmazta a kultuszminiszter átiratára adandó válaszát, melynek címe „Nihil sine deo”.

A szinódus válaszában ismerteti azt az indítványát, hogy a lelkesek ne vehessenek részt olyan szertartásokon, amelyeknek célja politikai pártok zászló, vagy jelvénytiszteletek. Nem vehetnek részt a lelkesek politikai eskütételeken, sem pedig olyan mozgalmakban, amelyek nem egyeznek a keresztény vallással. Az oltárt prédikációkban nem szabad érinteni a párt-harcokra vonatkozó kérdéseket. A kihágást elkövető papokat a fegyelmi rendszabályok vonatkozó szakaszai értelmében fogják megbüntetni.

A iasi vizsgálat

Mint Iasiból jelentik, a hatóságok tovább folytatják a vizsgálatot a Bratu elleni merénylet ügyében. *Rudeanu* őrnagy, hadbíró ügyész szerdán délelőtt felkereste a kórházban Bratut és a szombat este eszközölt kihallgatáshoz néhány potló felvilágosítást kért. A hadbírósgát egyébként folytatja a nyomozást és remélhető, hogy a per tárgyalására rövidesen sor kerül. A hatóságokat arról értesítették, hogy a merénylet tanúira nyomást igyekeznek gyakorolni. A kormány értesülései szerint megtették az intézkedéseket a külső nyomások megszüntetésére.

Meghívták Károly királyt az angol koronázási ünnepségekre

BUCURESTI, március 10. VI. György angol király koronázása alkalmából különösen megleghangú meghívót küldtek a román királyi családnak. Csak Károly király állásfoglalása után lesz majd megállapítható, hogy kik fogják képviselni az országot a grandiózus koronázási ünnepségeken.

Feloszlik az angol konzervatív párt?

A Daily Herald szerint a liberálisok és a munkáspártiak részvételével új nemzeti párt alakul

A koronázás után Baldwin lemond és Neville Chamberlaint nevezik ki utódjává

LONDON, március 10. (Rador). A Daily Herald azt hiszi, hogy két hónap múlva Baldwin lemond és Neville Chamberlaint nevezik ki utódjává. A lap számítása szerint a konzervatív párt meg fog szűnni és helyét nemzeti párt fogja elfoglalni, amely a konzervatívok, a független szabadelvű- és munkáspártiak tömörüléséből fog megalakulni. A Daily Mail leszögezi, hogy Baldwin, Macdonald, lord Hallsham és lord Halifax a koronázási ünnepségek után azonnal lemondanak. Neville Chamberlain, az új miniszterelnök valószínűleg elhalasztja a kabinet átszervezését egészen a birodalmi konferencia utáncig. A legközelebb pénzügyminiszterjelölt: Sir Samuel Hoare.

RÓMA, március 10. (Rador). Az alsóházban Olaszország ellen felhozott vádakra vonatkozólag, kapcsolatban a Graziani marsall ellen elkövetett merényletet követő megtorló intézkedésekkel, a Giornale d'Italia azt írja, hogy az angol kormány jobban tenné, ha nem vitatná ezt a kérdést, amikor jól tudja, hogy Indiának Afganisztánnal való határán az angol repülőgépek mérgezgázbombákat dobtak bizonyos független törzsek tagjaira.

A cenzura miatt interpelláltak a parlamentben

Miért hívták vissza Florescut Madridból

Bucuresti, március 10. A kamara mai ülésén George Bratianu tiltakozik a cenzura tiltakozásai ellen. Hivatkozik a Le Temps egyik cikkére, amely a legutóbbi romániai diplomáciai incidensről szól s amit lapjából kicenzuráltak. Armand Calinescu szintén a cenzura ellen emel szót. Nem engedték leközölni tegnapi kamarai beszédének egy részét, amely a miniszterelnök szerepét fejtegette a diplomáciai incidens ügyében.

Partenia Dan emlékeztet arra, hogy hasonló incidensek nem monopóliumai a liberális pártnak. Az 1928. évi választások idején az első nemzeti parasztpárti kormány alatt a cluji konzuloknak megmutatták a tömeges ragaszkodását a parasztpártiak iránt. Virgil Madgearu: Nem voltak konzulok, se nem diplomaták, hanem külföldi újságírók. Cancicov pénzügyminiszter szóval fel ezután és a Le Temps cikkének Bratianu George által szóvá tett kicenzurálását a leg-határozottabban cáfolja.

A szenátusban Gafencu tiltakozik az ellen, hogy a cenzura kitörölje a szenátus tegnapi ülésén elhangzottakról írt kommentárokat. Kivágták Iorga professzor beszédének is bizonyos részeit. A felelősök megállapítását kéri ebben a kérdésben. Zotta tábornok kéri, hogy este ne tartsanak többé üléseket. Manolescu rámutat arra, hogy a baloldali sajtó naponta emel sértő vádakot a politikuskor ellen, mialatt a nacionalista sajtót kicenzurázzák ártatlan közleményekért.

Egy másik interpellációjában a külügyminiszterrel érdeklődött Manolescu aziránt, mi történt Jan. Th. Florescuval, Románia volt madridi követével, akit március elsejére visszahívtak, mert koszorút helyezett el a két elesett vasgárdista önkéntes koporsóira. Most, hogy a külföldi diplomatákkal való incidens lezárult, kéri a külügyminisztert, adjon számot arról, hogy Jan. Th. Florescut miért hívták vissza.

Egyre erőteljesebben ostromolják Madridot a felkelő csapatok

Még mindig tart a felkelők hatalmas offenzívája az összes madridi arcvonalakon

A felkelő haderők jelentése szerint ma délig a felkelő csapatok, amelyek Siguenza körzetében harcolnak, még 16 kilométert nyomultak előre 3 kilométernyi arcvonalon. Valószínűnek tartják, hogy Guadalajara városát a felkelők még ma, de legkésőbb holnap elfoglalják. Ugyancsak felkelő-jelentés szerint a felkelőcsapatok a déli fronton Espiel körül folytatják előnyomulásukat és nagy veszteségeket okoztak az ellenségnek. A madridi arcvonal összes körzeteiben élénk tevékenység észlelhető, a felkelők által indított hatalmas offenzíva folyamatban van.

Burgos, március 10. (Rador). Az itteni rádió szerint az utolsó négy hét alatt a felkelők 25 ellenséges repülőlt lőttek le.

Londoni jelentés szerint egyik a legna-

gyobb munkáspárti kongresszusoknak nyílt meg ma Londonban, hogy a spanyolországi helyzetet és a valenciai kormány segítségát módozatait megvitassa. Az értekezletet a nemzetközi szakszervezeti szövetség és a munkás szocialista Internacionálé hívta össze. Sir Walter Citrine elnökletével 20 nemzet 200 megbízottja van jelen.

Koppenhágai jelentés szerint Lunn ezredés ma Londonba utazik, hogy a francia-spanyol határ ellenőrzését átvegye. Az ezredes jól ismeri a francia határvidéket, mert éppen ott szolgált, amikor még a francia hadsereg kötelékében volt.

Madrid védőbizottságának jelentése szerint a Madrid-Saragoza ut ellen irányi-

tott offenzíva, amelyben ugyszólván csapó gépesített olasz haderők vesznek részt teljes erővel tart. Az offenzíva március 10-án vette kezdetét. A kormánycsapato hadállásait öt alkalommal rohamozták meg. A rohamokat repülő- és tüzérség előzte meg. Az ellenfél számbeli fölény miatt a kormánycsapatoknak vissza kellett vonulniuk, anélkül azonban, hogy front vonalának folytonosságát a visszavonulás befolyásolta volna. Az éjszaka folyamán a harc rendkívüli erővel folyt tovább. A kormánypárti gyalogság sikeres ellentámadásokba ment át az ellenség vonalán kitöréseivel szemben.

Teljhatalommal ruházták fel a német belügyminisztert a határok védelmének biztosítására

Berlin, március 10. (Rador). A tegnapi minisztertanácson a belügyminisztert teljhatalommal ruházták fel olyan intézkedések tételére érdekében, amelyek a birodalom határait vannak hivatva biztosítani.

Újabb jelentés szerint a birodalmi kormány vonatkozó kétszakaszos törvénye így szól: 1. §. A német határok védelme érdekében a belügyminiszter felhatalmazást kap olyan intézkedések tételére, amelyeket a fenti célból hatékonyaknak tart. 2. §. Azon külföldi alattvalókkal és vagyonukkal szemben, akiknek államai a területükön tartózkodó német polgárok ellen lépéseket tennének, hasonló megtorló intézkedések alkalmazhatók.

Katonai forradalom tört ki Honduras köztársaságban

London, március 10. (Rador). Belizéből (Angol Honduras) jelentik, hogy Honduras köztársaságban forradalom tört ki. Jue Mano tábornok, a forradalmi liberális párt elnöke repülőgépen az Atlanti óceán partján érkezett és 200 hívével elfoglalta Progres városát. Hatvan katona és 20 zendülő el esett. Miután fegyverekkel, lőszerrel és pénzzel látta el magát, Mano tábornok embereivel a hegyekbe menekült.

Darányi minisztere'nök erélyesen megcáfolta a magyarországi puccshíreket

BUDAPEST, március 10. (Rador.) Képviselőházban ma kellett volna megtartani a vitát az utóbbi napokban Magyarországon észlelt jelenségek fölött. Az ülés megnyitása után azonnal Darányi Kálmán minisztere'nök amelkedett szólásra és így nyilatkozott: A határozott hangú nyilatkozati megcáfolta a lapokban a jobboldali puccskísérletről megjelent híreket.

Revolveres betörők látogatása egy bucuresti uriaszsonyánál

Bucuresti, március 10. Ma délelőtt 12 órakor Eugenia Timmer Slaniceanu uccai lakásán három fiatalember jelent meg, azt állítva, hogy a villamosüzemről jöttek és a villanyórát akarják ellenőrizni. Minthogy az óra az emeleten, a ház tulajdonosának lakásában van, Timmer asszony felvezette őket. Alighogy az emeletre értek, a három fiatalember revolvert rántott elő és halálos fenyegetés mellett követelték, hogy mondja meg nekik, hogy hová rejtette el Tomescu pénzt. Az asszony segítségért akart kiáltani, mire kezét-lábát lekötötték, szájába zsebkendőt tettek, majd feltörték az ajtót és felórán keresztül teljesen felforgatták a lakást. Néhány értéktárgyat és kevés pénzt vittek végül magukkal. Egy óra tájban a Timmercsalád egy tagja hazament, ráakadt a majdnem halálán levő asszonyra. A rendőrség megindította a nyomozást.

CENZURAT

Váltsa ki jegyét! az **Ungár-koncertre**
Március 15. OPERA

Jegyek: lőteri kioszk és Opera!

Jegyek: lőteri kioszk és Opera!

